SYNERGIE

FEBRUAR 2023 #70

De Regionalmagazine Atert-Wark vum Kanton Réiden

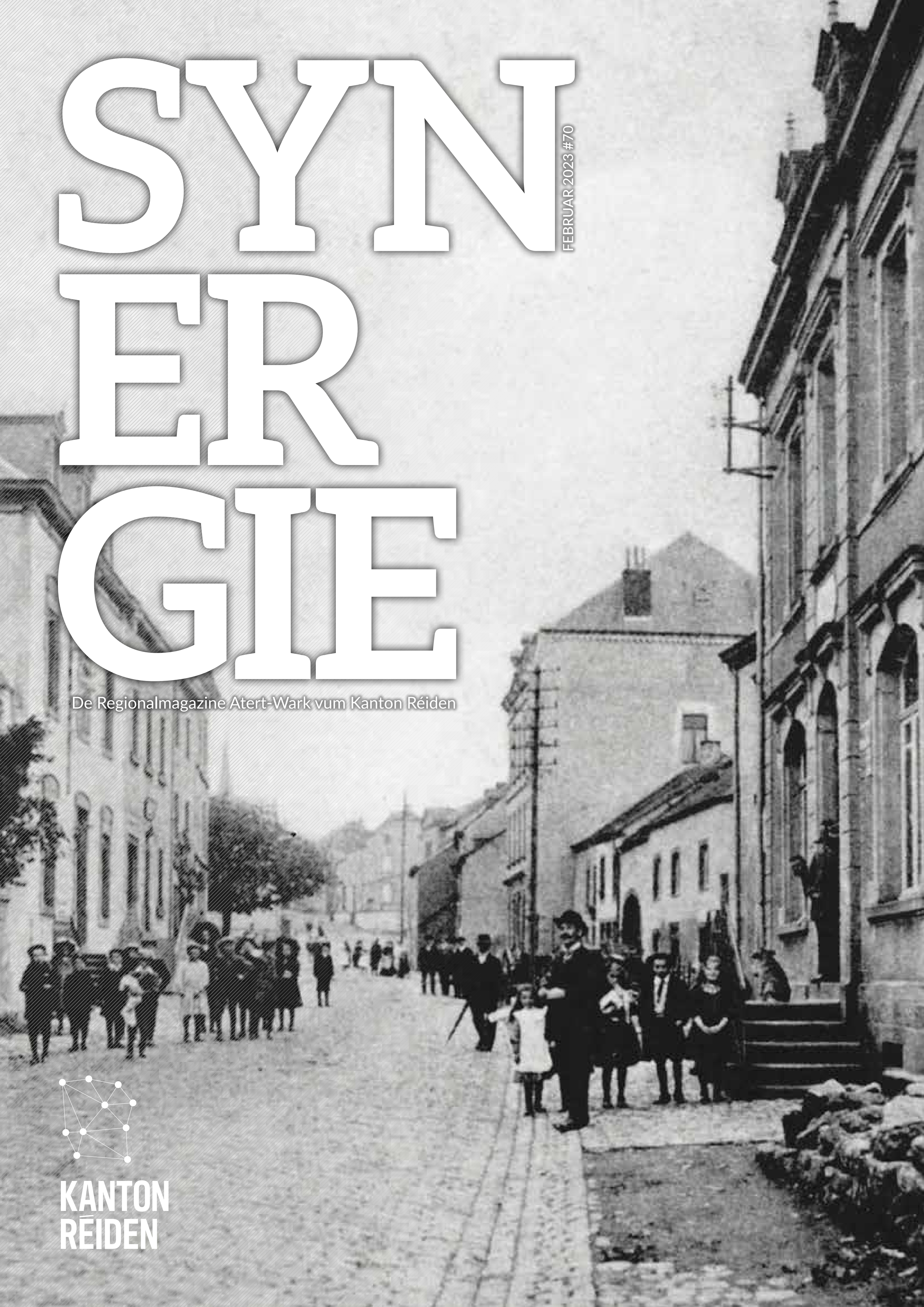

KANTON RÉIDEN

Guided Easter Tours

ERLEBEN SIE DAS FRÜHJAHR VON SEINER KULTURELLSTEN SEITE VOM 4. BIS ZUM 15. APRIL

04.04 & 11.04

USELDANGE
Kinderfreundliche Tour auf der Useldinger Burg

15:00-16:30 Uhr
LU/DE/FR
Preis pro Person: 8 €
(gratis für Kinder unter 6 Jahren)

Für Familien mit Kindern ab 4 Jahren.
Kinder in Begleitung eines Erwachsenen.
Kleidung den Wetterbedingungen anpassen.
Nicht geeignet für Kinderwagen oder Rollstuhlfahrer.

Auf spielerische und leicht verständliche Art und Weise nimmt der Tourguide auch die jüngsten Teilnehmer in ritterlichem Gewand mit auf Entdeckungsreise durch die Useldinger Burg.

05.04 & 12.04

BECKERICH
Energie Tour

14:30-16:30 Uhr
LU/DE/FR
Preis pro Person: 10 €

Für Familien mit Kindern ab 11 Jahren.
Kinder in Begleitung eines Erwachsenen.
Kleidung den Wetterbedingungen anpassen.

Wie sieht eine Biogasanlage von innen aus? Wie viele Häuser sind an einem Nahwärmenetz angeschlossen? Auf der Energietour in Beckerich bekommen Sie viele Antworten zum Thema nachhaltige Entwicklung.

06.04 & 13.04

KAHLER
Kulinarischer Stopp bei Eggs & Hopp!

15:00-16:30 Uhr
LU/DE/FR
Preis pro Person: 10 €

Bitte geeignete Kleidung und Schuhwerk für den Hof vorsehen.
Kinder in Begleitung eines Erwachsenen.

Der landwirtschaftliche Familienbetrieb Jemming wird von der Tochter Lynn geleitet. Nach der Ankunft erhalten Sie einen Einblick in das Hofleben der seit 2009 biologisch bewirtschaftet wird. Anschließend dürfen Sie sich über eine kulinarische Verkostung freuen. Es erwarten Sie hausgemachte Eierprodukte wie Eierlikör, Nudeln & Fleisch.

07.04 & 14.04

OBERMARTELINGEN
Airbrush-Workshop im Schiefermuseum

10:00-12:00 Uhr
LU/FR/DE/EN
Preis pro Person: 12 €

Für diese Workshops ist ein Mindestalter von 8 Jahren erforderlich.
Bitte festes Schuhwerk und warme Jacke mitbringen (In der Grube sind konstant 9° Celsius).
Kinder in Begleitung einer Erwachsenen.

Entdecken Sie das Schiefermuseum über und unter dem Boden. Es wird Hand angelegt! Erlernen Sie Schiefer zu hauen wie einst die „Leeképperten". Anschließend wird diese selbstgeschlagene Schieferplatte mit einer manuellen Airbrush-Technik nach Lust und Laune dekoriert.

08.04 & 15.04

UEBERSYREN
„Schlammwiss"
Auf Entdeckungstour im Naturreservat

09:00-11:30 Uhr
LU/DE/FR/EN
Preis pro Person: 8 €
(gratis für Kinder unter 12 Jahren)

Kleidung den Wetterbedingungen anpassen.
Kinder in Begleitung eines Erwachsenen.

Im Naturreservat „Schlammwiss" ist immer etwas los! Hier leben sehr viele verschiedene Tiere und Insekten. Wir schleichen uns durch das Schilfgebiet und observieren das bunte Geschehen. Neben zahlreichen Aktivitäten zum Entdecken dieses einzigartigen Naturreservats besuchen wir die Vogelberingungs - station. Von hier aus werden die Vögel beobachtet und studiert. Diese Arbeit spielt eine wichtige Rolle zum Thema Artenvielfalt und Naturschutz.

www.visitguttland.lu

VisitGuttland @visitguttland

Anmeldung erforderlich: T +352 28 22 78 62 / info@visitguttland.lu

Visit Guttland

Impressum

Rédaction, direction artistique, illustration, mise en page & suivi de production
Art & Wise s.à r.l.

Editeur responsable
Art & Wise s.à r.l.

Impression
Imprimerie Reka s.a.

Renseignements & réservations
T 23 62 43-20
info@artandwise.lu

© Art & Wise s.à r.l.

Tous droits réservés. Toute reproduction, ou traduction, intégrale ou partielle, est strictement interdite sans autorisation écrite au préalable de l'éditeur.

Prochaine parution
Fin mars 2023

Clôture annonce
Mi mars 2023

Tirage
13.625 exemplaires

Magazine régional d'information bimestriel édité par Art & Wise s.à r.l. en collaboration avec le Syndicat Intercommunal „Kanton Réiden" et le Groupe d'Action Locale Leader Atert-Wark.

Fonds européen agricole pour le développement rural: l'Europe investit dans les zones rurales.

Sommaire

02 Weltwassertag Ausflug ins Grendeler Niedermoor

04 Natura 2000, eine Region voller Schätze, das Grendeler Niedermoor

06 Gidd Multiplicateur fir d'Gemengewalen vum 23. Juni 2023

07 Kanton Réiden: eis Gemengen op Hoplr

08 Egalitéit an de Gemengen
D'Actricen an d'Acteure vun hirer Promotioun

10 2. Deel
Froen un den Expert: Ass den Elektro-Auto di besser Léisung?

15 Vos propositions pour une amélioration du transport public

16 Wéi zefridde sidd Dir mat Ärem Elektro-Auto?

18 Déi nei Mäerzeger Gemeng

22 Le climat change – c'est un fait !

25 Energieatelier News

26 Op Zäitrees duerch de Wëlle Westen

30 De Misaershaff feiert 30 Joer!

33 Visit Wëlle Westen Réckbléck 2022

34 Repair Cafés am Kanton Réiden

35 Cube 521

36 Agenda

Gewässervertrag Attert / Contrat de Rivière Attert

Weltwassertag

Am 22. März jährt sich wieder der Weltwassertag.
Dieser Tag zu Ehren des Wassers soll uns den Wert und die Bedeutung des Wassers stärker ins Bewusstsein rücken.

La journée mondiale de l'eau 2023

Le 22 mars est la journée mondiale de l'eau. Cette journée, où l'eau est au centre de tous les intérêts, doit nous rappeler sa valeur et l'importance de protéger cette ressource.

Ausflug ins Grendeler Niedermoor

Dort, wo wir dem Wasser Raum zum Ausdehnen geben, entsteht Lebensraum. Die Feuchtgebiete sind Lebensraum für eine Vielzahl an Vögeln, Amphibien, Säugern, Libellen, Schmetterlingen u.a. Leider sind in Luxemburg seit den 50ger Jahren mehr als 80% dieser Lebensräume verschwunden. Ihr Erhalt ist heute eine gesellschaftliche Aufgabe und Herausforderung.

Im Tal der Attert sind noch einzelne Relikte davon erhalten. Eines davon ist das Grendeler Niedermoor an der luxemburgisch-belgischen Grenze.

Anlässlich des Weltwassertages möchten wir Ihnen die Besonderheiten dieses Lebensraums aufzeigen und Sie zu einem Ausflug ins Grendeler Niedermoor mitnehmen. Ein Bus bringt Sie gratis von Colmar-Berg, Bissen und Useldingen dorthin. Auf dem Rückweg werden wir ein Stück an der Attert entlang wandern.

Wann	**1. April 2023**
Ort	**Grendel (B)**
Treffpunkt	**13:30 vor dem Kulturzentrum in Colmar-Berg 13:40 vor dem Rathaus in Bissen 13:50 Parking beim Friedhof in Useldingen**
Dauer	**Rückkehr in Colmar-Berg gegen 17:30**
Sprache	**LU**
Teilnehmer	**max. 30**
Anmeldung	**bis zum 30. März: T 26 62 08 08 oder maison.eau@attert.com**

Excursion au marais de Grendel

Là où nous donnons la possibilité à l'eau de s'étendre, elle crée de nouveaux habitats. Ces zones humides sont des habitats privilégiés pour les oiseaux, amphibiens, mammifères, libellules, papillons etc. Malheureusement, depuis les années 50, plus de 80% de ces habitats ont disparus. De nos jours, leur maintien est une question sociétale et un défi pour tout un chacun.

Il reste dans la vallée de l'Attert quelques reliques de ces habitats. Une de celles-ci est le marais de Grendel, situé à la frontière belgo-luxembourgeoise.

A l'occasion de la journée mondiale de l'eau, nous souhaiterions vous montrer les particularités d'un tel habitat lors d'une visite du marais de Grendel. Un bus vous y conduira gratuitement depuis Colmar-Berg en passant par Bissen et Useldange. Au retour, nous ferons une petite promenade le long l'Attert.

Quand	***1er avril 2023***
Lieu	***Grendel (B)***
RDV	***13h30 devant le Centre culturel de Colmar-Berg 13h40 devant la mairie de Bissen 13h50 parking près du cimetière d'Useldange***
Durée	***Retour à Colmar-Berg vers 17h30***
Langue	***LU***
Participants	***max. 30***
Inscription	***jusqu'au 30 mars : T 26 62 08 08 ou maison.eau@attert.com***

Maison de l'Eau de l'Attert a.s.b.l. 43, Grand-Rue L-8510 Redange T +352 26 62 08 08 maison.eau@attert.com www.attert.com

Natura 2000, eine Region voller Schätze, das Grendeler Niedermoor

Natura 2000, une région riche en trésors
Le marais de Grendel

Das Grendeler Niedermoor an der belgisch-luxemburgischen Grenze ist ein eindrucksvolles kleines Naturparadies. Das Gebiet umfasst 4,37 ha und gehört wegen seiner grenzüberschreitenden Lage gleich zwei Natura 2000 Gebieten an.

Le marais de Grendel, à la frontière belgo-luxembourgeoise, est un petit paradis naturel impressionnant. La zone couvre 4,37 hectares et, en raison de sa situation transfrontalière, elle fait partie de deux zones Natura 2000.

Niedermoor © Natur & Ëmwelt

Der Blauschillernde Feuerfalter fungiert hier als Schirmart für viele weitere Schmetterlings- und Insektenarten
© Natur & Ëmwelt

Sumpfblutauge
© Natur & Ëmwelt

Eine detaillierte Beschreibung des Grendeler Niedermoors finden Sie auf unserer Homepage www.attert.com

Une description détaillée du marais de Grendel peut être trouvée sur notre page internet www.attert.com

Das Feuchtgebiet wurde noch bis 1945 landwirtschaftlich genutzt. Entwässerungskanäle durchzogen die Fläche und gemäht wurde per Hand. Diese Nutzungsform ermöglichte die Entstehung einer hohen Artendichte. Mit zunehmender Intensivierung der Landwirtschaft wurde die Bewirtschaftung jedoch uninteressant. Die Fläche verbuschte zusehends und viele spezialisierte Offenlandarten verschwanden. Heute kümmern sich zwei Naturschutzorganisationen um die Pflege des Niedermoors. Das Gebiet hat sich dank einer gelungenen grenzüberschreitenden Kooperation wieder in ein Paradies für feuchteliebende Tiere und Pflanzen verwandelt.

Eine Vielzahl schützenswerter Arten findet dort einen Rückzugsraum. Hervorzuheben ist beispielsweise der Blauschillernde Feuerfalter, eine seltene Schmetterlingsart, die europaweit unter Schutz steht. Auch das schmalblättrige Wollgras, das Sumpf-Blutauge und das Sumpf-Veilchen, drei typische Bewohner der Niedermoore, können dort noch beobachtet werden.

La zone humide était encore exploitée pour l'agriculture jusqu'en 1945. Des canaux de drainage traversaient la zone et le fauchage se faisait à la main. Cette forme d'utilisation a permis le développement d'une forte densité d'espèces. Cependant, avec l'intensification croissante de l'agriculture, l'exploitation est devenue peu intéressante. La zone est devenue de plus en plus broussailleuse et de nombreuses espèces spécialisées au milieu ouvert ont disparu. Aujourd'hui, deux organisations de protection de la nature s'occupent de la gestion du marais. Grâce à une coopération transfrontalière fructueuse, la région a une fois de plus été transformée en un paradis pour les animaux et les plantes qui aiment l'humidité.

Un grand nombre d'espèces dignes de protection y trouvent refuge. Par exemple, le Cuivré de la bistorte, une espèce de papillon rare et protégée dans toute l'Europe, mérite une mention spéciale. On peut encore y observer la Linaigrette à feuilles étroites, le Camaret et l'Orchis à larges feuilles, trois habitants typiques des bas-marais.

Maison de l'Eau de l'Attert a.s.b.l.
Gewässervertrag Attert
Contrat de Rivière Attert
43, Grand-Rue
L-8510 Redange
T +352 26 62 08 08
natura2000@attert.com
www.attert.com

Natura2000AtertWarkdall

jepeuxvoter.lu

Gidd Multiplicateur fir d'Gemengewalen vum 23. Juni 2023

Devenez multiplicateur pour les élections communales du 11 juin 2023

Mellt Iech beim
Inscrivez-vous sur

CEFIS
5, avenue Marie-Thérèse
L-2132 Luxembourg
Tel: 44 743 501
Mail: cefis@cefis.lu
www.cefis.lu

Sidd dir bereet déi auslännesch Matbierger ze sensibiliséieren fir sech ob d'Wielerlëschte fir d'Gemengwalen 2023 anzedroen?

Sidd dir bereet eng Formatioun als Wal-Multiplicateur matzemaachen oder déi noutwenneg Infomatiounen ze kréien?

D'Zil vun der Formatioun: E Pool vu Multiplicateuren ze schafen, déi sech engagéieren hir Famill, hiren Entourage, hir Noperschaft, Bekanntschaften oder Gemeinschaft ze sensibiliséieren, fir sech ob d'Wielerlëschten anzeschreiwen a bei de Gemengewalen vum 11. Juni 2023 matzemaachen.

Den CEFIS, Centre for Intercultural and Social Studies and Training asbl, zielt fir d'sozial Kohäsioun zu Lëtzebuerg duerch verschidden Aktivitéiten ze förderen, dorënner Fuerschungsaktiounen a sozial a politesch Formatioun, betreffend besonnesch Migratiounsphenomener a Politiken an hir verschidden Dimensiounen wéi:

- **d'Integratioun**
- **de Kampf géint Diskriminatioun**
- **Interkulturalitéit**
- **jidderengem seng Participatioun um sozialen a politesche Liewen**

Êtes-vous prêts à sensibiliser les concitoyens de nationalité étrangère à s'inscrire sur les listes électorales communales de 2023 ?

Seriez-vous prêts à suivre une formation pour devenir multiplicateur des élections ou recevoir les informations nécessaires ?

Objectif de la formation : Créer des pools de multiplicateurs qui s'engagent à informer et sensibiliser leur famille, leur entourage, le voisinage, les connaissances, leur communauté à s'inscrire sur les listes électorales et participer aux élections communales du 11 juin 2023.

Le CEFIS, Centre d'Etude et de Formation Interculturelles et Sociales asbl, a pour objet de promouvoir la cohésion sociale au Luxembourg à travers différentes activités dont la recherche-action et la formation sociales et politiques concernant notamment les phénomènes et politiques migratoires et leurs diverses dimensions telles que :

- ***l'intégration***
- ***la lutte contre les discriminations***
- ***l'interculturel***
- ***la participation de chacun à la vie sociale et politique***

Pakt vum Zesummeliewen
Maison Worré
11, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 334-210
karsten.kuepper@kanton-reiden.lu
www.zesummeliewen.lu

Kanton Réiden: eis Gemengen op Hoplr

Kanton Réiden : nos communes sur Hoplr

Mir si frou Iech op Hoplr ze begéinen! D'Gemenge vum Kanton Réiden sinn elo säit e puer Wochen hei aktiv. Et ass flott, datt elo bal 700 Stéit un dësem neie sozialen Netzwierk vun de Gemengen ugeschloss sinn.

Wat méi Leit sech registréieren, wat et méi interessant gëtt fir Är Noperschaft. Zéckt dofir net fir Är Noperen, Är Frënn an Är Famill z'encouragéieren, déi och an ärer Gemeng wunnen. Dir kënnt se einfach invitéieren, direkt an der Applikatioun oder op der Websäit: www.hoplr.com.

Är Gemeng an de Kanton Réiden gesinn Är Messagen net am Netz, ausser Dir decidéiert fir Äre Message, Är Ufro fir Hëllef oder Är Iddi mam Kanton Réiden „ze deelen". De sozialen Netzwierk vun de Gemengen ass also haaptsächlech ären.

Dir kënnt de Kanton Réiden kontaktéieren andeems Dir Äre Message mat eis deelt.

Mir wënschen Iech vill Spaass mam Hoplr!

Nous sommes heureux de vous rencontrer sur Hoplr ! Les communes du canton de Redange y sont maintenant actives depuis plusieurs semaines. C'est formidable que presque 700 ménages du canton soient maintenant connectés à ce nouveau réseau social des communes.

Plus il y a d'inscrits, plus que cela devient intéressant ! N'hésitez donc pas à encourager vos voisins, vos amis et votre famille qui vivent également dans votre commune. Vous pouvez facilement les inviter, directement dans l'application ou sur le site web : www.hoplr.com.

Votre commune et le « Kanton Réiden » ne voient pas vos messages dans le réseau, sauf si vous choisissez de partager votre message, votre demande d'aide ou votre idée avec le « Kanton Réiden ». Le réseau social de la commune est donc principalement le vôtre.

Vous pouvez contacter le « Kanton Réiden » en partageant votre message.

Nous vous souhaitons beaucoup de plaisir avec Hoplr !

Hutt Dir Froen?
Ma da schéckt eis eng Mail op hoplr@kanton-reiden.lu

Des questions ?
Envoyez-nous un courriel à hoplr@kanton-reiden.lu

Pakt vum Zesummeliewen
Maison Worré
11, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 334-210
karsten.kuepper@kanton-reiden.lu
www.zesummeliewen.lu

Egalitéit an de Gemengen

D'Actricen an d'Acteuren vun hirer Promotioun

De Schäfferot an de Gemengerot representéieren den exekutiven, respektiv de legislative Pouvoir um lokale Plang. Esou huet déi lokal Politik en direkten Afloss op d'Liewe vun den Awunner/innen. Op kengem aneren Niveau vun ëffentlechem Pouvoir, dee vu gewielte Vertrieder/innen ausgeüübt gëtt, si politesch Fortschrëtter esou séier an effikass moossbar wéi an der Relatioun vun enger Gemeng mat hiren Awunner/innen.

Dofir ass d'Gemeng en essentiellen Acteur, fir d'Egalitéit tëscht Fraen a Männer am Alldag ze verstäerken. Et ass an der Gemeng, wou Fraen a Männer, Meedercher a Jonge liewen, wou si sech am lokalen Associatiounsliewen engagéieren, an ënnert sech, mat dem Gemengepersonal a mat de politesche Responsabelen interagéieren. Dës si ganz no bei de Bierger/innen a kënnen dofir am beschten d'Besoine vun der lokaler Bevëlkerung identifizéieren.

Duerch d'Promouvéiere vun der Gläichstellung tëscht Fraen a Männer läit et an den Hänn vun der Gemeng, fir aus sengem Territoire eng Plaz ze maachen, wou Fraen a Männer, Meedercher a Jongen, gläichwäerteg behandelt ginn.

D'Gemeng a seng Bevëlkerung

Eng Gemeng offréiert ëffentlech lokal Servicer an huet an dëser Roll d'Verflichtung, fir d'Gläichstellung vu jidderengem virum ëffentleche Service ze respektéieren, notamment, andeems si all Form vun Diskriminatioun vun de Geschlechter vermeit, wat d'Offer an den Zougang zu de Servicer ubelaangen. Effektiv kënnen déi deeglech Operatiounen, dat professionellt Liewen an Horairen, oder och nach individuell Bedierfnesser beim Logement oder der perséinlecher Ënnerstëtzung (Garde vu Kanner, Fleeg vun eelere Persounen, professionell Formatioune beim Retour an d'Aarbechtsliewen,...) staark variéiere jee no Geschlecht.

D'Gemeng a säi Personal

All Gemeng ass och en Employeur, deen d'Rechter vu sengen Agent/innen virbildlech respektéiere muss. Esou mussen déi politesch Responsabel sécherstellen, datt et e gudden Equiliber beim Personal gëtt, datt jiddereen déi selwecht Opstiegskonditiounen huet, esou wéi Accès zu Poste mat Decisiounskraaft oder zu atypesche Beruffer fir hiert jeeweilegt Geschlecht. All dës Prinzippie verbesseren net just d'Wuelbefanne vun den Agent/innen, mä verstäerken och d'Produktivitéit an hir Fäegkeeten zur Innovatioun.

Och eng ausgeglache Representatioun vu Fraen a Männer bei de politesche Responsabelen erlaabt et fir eng méi nuancéiert Gemengepolitik ze féieren, déi d'Besoinen an d'Situatioune vu jidderengem respektéiert. Hei läit et un de politesche Parteien, fir all méiglech Mesuren ze huelen, fir esouwuel Männer wéi och Fraen un der Gemengepolitik z'interesséieren, si an d'Gemengestrukturen z'integréieren an si ze motivéieren, sech aktiv um lokale Liewen ze bedeelegen.

Thematesch Internetsäit www.megagemengen.lu

Dank eiser nationaler Bestandsopnam iwwert déi kommunal Politike fir d'Egalitéit konnt de MEGA prezis Informatioune sammelen iwwert d'Wënsch an d'Besoine vun de Gemengen, wat d'Implementéierung vun der Promotioun fir d'Gläichstellung tëscht Fraen a Männer op hirem Territoire ugeet. Doduerch konnt de MEGA en thematesche Site fir d'Egalitéit tëscht Fraen a Männer um lokale Plang schafen. Hei fanne gewielte Politiker/innen, Agent/inne vum Gemengepersonal a Bierger/innen eng Panoplie vun Informatiounen iwwert d'Gläichstellung um lokale Plang. Eng interaktiv Kaart erlaabt et esouguer ze gesinn, wat déi eege Gemeng a Punkto Egalitéit realiséiert huet. Eng Sammlung vu gudde Beispiller proposéiert bewäert Aktivitéiten aus alle Kompetenzberäicher vun enger Gemeng.

D'Actricen an d'Acteuren AM DETAIL

Decideuren/eusen
Buergermeeschter/tesch,
Schäffinnen a Schäffen
Gemengerot

Executanten
Gemengen-Administratioun,
kommunal Servicer

Beneficiairen
Bierger/innen

Multiplicateuren
Biergerparticipatioun
Veräiner, Sport & Kultur
Partner

Actricen / Acteuren
Service fir d'Egalitéit
Consultativ Kommissioun fir d'Gläichstellung
Politesch/en Delegéiert/en fir d'Egalitéit
Delegéiert/en fir d'Gläichstellung beim Personal

Schaffgeschier
Aktiounsplang fir d'Egalitéit
Mega-plus Konventioun
Europäesch Charta
Thematesch Internetsäit

LE GOUVERNEMENT DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Égalité entre les femmes et les hommes

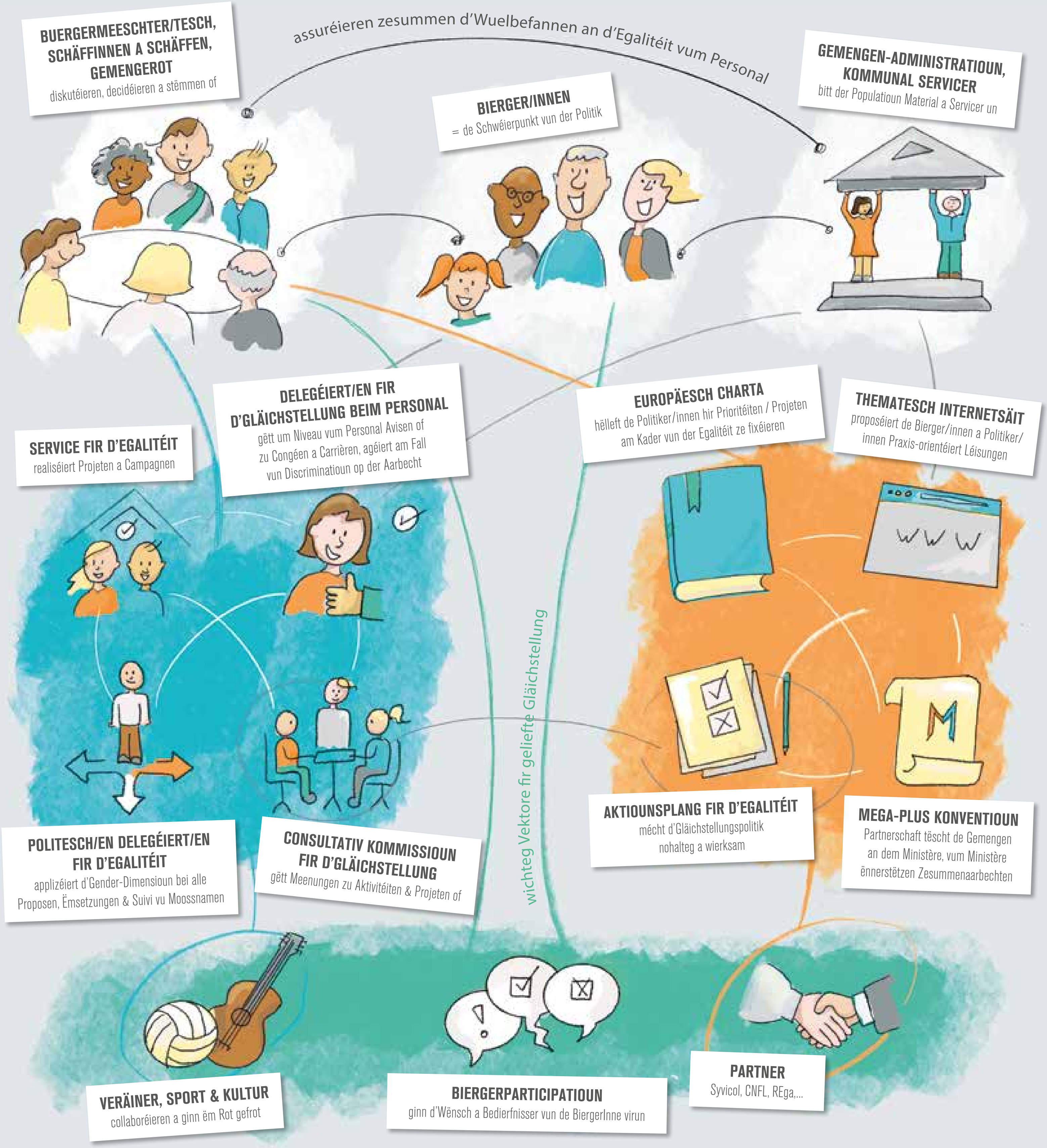

An hirer Promotioun fir d'Egalitéit ass eng Gemeng nimools ganz eleng, mä kann sech ëmmer Organer an Instrumenter ginn, déi si an hiren Efforten ënnerstëtzen. **De Schema illustréiert a vereinfachter Form d'Interaktiounen tëscht deene verschiddenen Organer.** En erlaabt et der Ëffentlechkeet engersäits, d'Erausfuerderunge vun enger aktiver lokaler Egalitéitspolitik besser ze verstoen, an anerersäits d'Mëttele vun der Bedeelegung als eenzel Persoun z'illustréieren.

2. Deel

Froen un den Expert: Ass den Elektro-Auto di besser Léisung?

D'Suite vum Interview mam Xavier Hansen (XH), Direction des Marchés de l'énergie, Ministère fir Energie a Landesplanung a mam Gilles Caspar, Direction de la technique automobile, Ministère fir Mobilitéit an ëffentlech Aarbechten.

D'Produktioun vun de Batterie gëtt oft wéinst hirer grousser Ëmweltverschmotzung kritizéiert. Stëmmt Dir deem zou?

GC: D'Europäesch Kommissioun ass am gaangen di aktuell Veruerdnung iwwer d'Batterien (all Zort, net nëmme vun E-Autoen) ze iwwerschaffe mam Zil hire ganze Liewenszyklus méi strikt ze reglementéieren. Dës nei Reegelen, déi 2023 a Kraaft triede sollen, gesinn ënner anerem folgend Fuerderunge vir: Reegelen zum „carbon footprint", ee Minimum u recycléiertem Inhalt, souwéi Leeschtungs- an Haltbarkeetskrittären. Zousätzlech soll d'Aféiere vun engem „Batteriepass" eng besser Traçabilitéit garantéieren an et ginn nei Ufuerderungen un d'Entsuergung vun de Batterie gestallt. Do dernieft ginn och nei Verflichtungen un d'Acteuren an der Rohstoffbesuergung gestallt.

A wéi steet et mat den Aarbechtsbedingungen an dem Ressourcenopwand bei der Batterie-Hierstellung?

GC: D'Firmen aus dem Autossecteur passe verstäerkt drop op Materialien ze notzen, déi net ënner onmënschleche Bedingungen

ofgebaut ginn. Sou koumen 2002 nach 90% vum Kobalt aus dem Kleinbergbau, 2020 waren et der nëmmen nach 20%. Wat de Ressourcenopwand ugeet, ass eng änlech Tendenz festzestellen. Di technesch Entwécklung geet dohinner fir manner problematesch (an oft deier) Materialien ze notzen, oder ganz drop ze verzichten.

Riskéiere mir net eng nei Ofhängegkeet vun oft ondemokratesche Staaten, fir un de Lithium, Kobalt an d'Magnéiter ze kommen?

XH: D'Europäesch Kommissioun ass sech der strategescher Wichtegkeet vun enger europäescher Batterieversuergungskette bewosst an huet d'European Battery Alliance am Oktober 2017 lancéiert. Dat gemeinsaamt **Zil ass eng staark a kompetitiv europäesch Batterienindustrie opzebauen** andeems innovativ Projeten ënnerstëtzt ginn, déi vum Biergbau bis bei de Recycling reechen. D'EU wëll och kritesch Batteriematerialien an der europäescher Wäertschöpfungskette schützen, sou datt déi Materialien disponibel si fir déi zukünfteg Elektroautoen an och fir aner Produkter. Ee wichtegt Element ass hei natierlech de Recycling vu Batterien, duerch dee Materialien di eemol am System sinn erëm kënne verwäert ginn.

Redaktioun: Et gëtt elo och eng Lithium-Produktioun an der Pfalz (Vulcan Energie Zero Carbon Lithium™).

Wéi laang hält eng Batterie a wéi gesäit et no hirer Liewensdauer aus?

GC: Quasi all Autoshiersteller gëtt momentan eng Garantie vu mindestens 8 Joer an 160.000 Kilometer op d'Batterie. **Batterie fir Elektroautoe sinn an der Reegel drop ausgeluecht mindestens 1.500 Luet- an Entluetzyklen auszehalen, wat bei engem typeschen Auto bal 500.000 km entsprécht.** Dëst bedeit dat d'Batterie am Fong méi laang wéi den Auto hale kann an dëst huet sech och scho bei Elektroautoen am Ëmlaf bestätegt. Hei ass et wichteg ze soen, dass eng Autosbatterie um Enn vun hirer Liewenszäit net futti ass, mee nëmmen nach 70-80% vun hirer initialer Kapazitéit huet. Et ginn och elo eng Rei Initiative fir d'Batterien anescht, z.B. als stationär Batterie weider ze benotzen. Duerno kann de Gros vun de Materialien an der Batterie recycléiert an nees nei benotzt ginn.

Am Geothermie-Kraaftwierk vun der Firma Vulcan Energie zu Insheim bei Landau in der Pfalz gëtt de Lithium aus dem waarme Geothermie-Waasser gewonnen
© Foto: Vulcan Energie

Verschidde Persounen zécken de Wiessel wéinst der begrenzten Autonomie vun de meeschten E-Autoen. Ka sech dëst geschwënn änneren?

GC: D'Luxmobil Ëmfro vun 2017 huet erginn, dass een Auto am Duerchschnëtt op engem Wochendag zu Lëtzebuerg 45 km fiert. Fir esou Distanzen am Alldag brauch ee keng grouss Batterie. **Fir méi grouss Distanzen, déi nëmmen e puer Mol am Joer mam Auto zréckgeluecht ginn, brauch een och keng Autonomie vun 1.000 km.** Déi meescht Elektroautoen, déi elo um Marché sinn, hunn eng grouss genuch Autonomie fir problemlos 3 Stonnen op der Autobunn ze fueren an dann an enger hallwer Stonn séier nogelueden ze ginn.

Fannen ech iwwerall an Europa eng fräi Opluetstatioun, wann ech grad eng brauch?

GC: Europawäit entsteet grad ee Reseau, dee bis Enn 2025 op mannst all 60 Kilometer op den Autobunne séier Luetstatiounen a béid Richtungen an an adequater Stéckzuel virgesäit. An der Ëmgéigend vu Lëtzebuerg ass dat och haut scho quasi de Fall. Esou ee Reseau sollt de Besoine vun deene meeschten Autosfuerer gerecht ginn. An Zukunft wäert et sécher och Autoe ginn, déi nach méi eng héich Reechwäit wäerten hunn, mee do muss ee sech d'Fro vum Optimum tëschent Ressourcëverbrauch an Notze stellen.

Gilles Caspar

Xavier Hansen

Quelle: TÜV-Nord

A wéi gesäit et hei zu Lëtzebuerg mat den Opluetstatiounen aus?

XH: Zu Lëtzebuerg si mer aktuell am EU Verglach relativ gutt opgestallt wat Elektroautoe pro Luetpunkt ubelaangt. Den Chargy Reseau, dee vun de Stroumnetzbedreiwer en place gesat gëtt, besteet haut aus ca. 1.400 Luetpunkten, wouvunner op mannst een an all Gemeng vum Land steet. Säit Ufank 2021 gehéieren och Schnelllueder, sougenannte SuperChargy Bornen zum Reseau. Déi sti virun allem op den Haaptachsen, notamment den Autobunn-Tankstellen. Den Chargy Reseau ass do fir eng Gronddeckung iwwert dat ganzt Land sécherzestellen. Iwwert Appels à projets ginn elo zousätzlech privat Acteuren incitéiert ëffentlech accessibel Bornen opzeriichten. Bei engem éischten Appell an deem Kader krute rezent 162 ëffentlech zougänglech Bornen den Zouschlag fir e Subside ze kréien. Dës Borne ginn am Laf vun dësem Joer opgeriicht.

Kann ech am Wanter d'Heizung an am Summer d'Klimaanlag a mengem E-Auto umaachen ouni dass d'Batterie ze séier eidel gëtt?

GC: Et ass richteg, dass d'Autonomie vun de Wiederkonditiounen ofhänkt, a besonnesch am Wanter bei nidderegen Temperaturen ofhëlt. De Verbrauch vun engem Elektroauto hëlt laut enger ADAC Statistik am Wanter am Duerchschnëtt, ofhängeg vum Fuerstil an den externe Bedéngungen, tëscht 10 an 30% zou. Elektroautoe loossen sech awer an der Reegel iwwert eng App virhëtzen, esou dat d'Batterie beim Depart direkt déi richteg Temperatur huet a manner Stroum beim Fuere verbraucht.

Wann een allerdéngs déi aktuell Autonomie vun 350-450 km mat de 45 km a Relatioun setzt, déi en Auto zu Lëtzebuerg am Duerchschnëtt op engem Wochendag zeréckleet, gesäit een, dass dat an den allermeeschte Fäll keng reell Aschränkung ass.

Heiansdo gesäit een op de soziale Medien E-Autoen déi brennen. Wéi grouss ass d'Chance, dass mäin E-Auto Feier fänkt?

GC: Och wa brennend Elektroautoen ëmmer rëm fir Schlagzeile suergen, **brenne statistesch gesinn elektresch Autoen net méi oft wéi Verbrenner. Laut ADAC wier vun den aktuellen Elektroautoe bis elo kee bei engem Crashtest negativ opgefall.** Och wier d'Sécherheet bei engem Elektroauto am Verglach zu där vun engem Verbrenner duerch déi optiméiert Crashstruktur an dee méi nidderege Schwéierpunkt vum Gefier esouguer oft besser.

XH: Wat stëmmt, ass, dass en Elektroauto, dee brennt, virun allem wann d'Héichspannungsbatterie brennt, anescht muss geläscht ginn, wéi ee Verbrenner. Heibäi ass och nach eng Entwécklung an de Läschtechniken ze gesinn, mee de CGDIS ass a verschidden internationalen Aarbechtsgruppe fir sech reegelméisseg mat auslänneschen Experten iwwert d'Entwécklung an deem Beräich auszetauschen an esou sécherzestellen, datt d'Material an d'Formatioun ëmmer um neiste Stand sinn.

Wann ech eng Borne wëll bei mir doheem abauen, mat wéi enge Käschte muss ech do rechnen?

XH: Am Eefamilljenhaus muss een inklusiv Installatioun mat Käschte vun 1.500-3.000 € rechnen, jee nodeem wéi eng Funktionalitéiten d'Borne soll hunn, a wéi komplizéiert d'Installatioun ass. Dofir kritt een eng staatlech Hëllef vu bis zu 750 oder 1.200 €, jee nodeem wéi eng Intelligenz d'Borne huet.

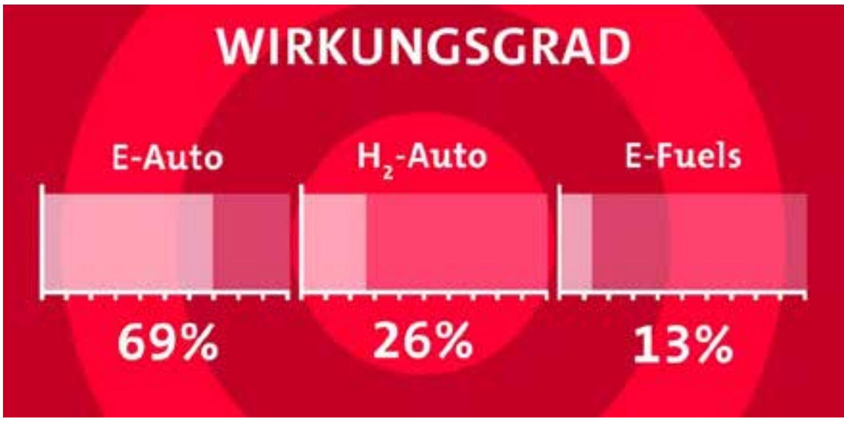

Quelle: Agora

Den E-Auto ass nach ëmmer ee gutt Stéck méi deier wéi de Verbrenner. Kéint sech dëst an der noer Zukunft änneren?

GC: **D'Regierung huet rezent déi aktuell Subside vu bis zu 8.000 € fir de Kaf vun engem rengen Elektroauto bis Enn Mäerz 2024 verlängert.** Dëse Montant hëlleft virun allem bei méi klenge Gefierer de Präisënnerscheed zu engem vergläichbare Verbrenner ze miniméieren. Dozou muss een och bedenken, dass en Elektroauto am Betrib an der Reegel méi bëlleg ass wéi e Verbrenner, well d'Stroumkäschte fir 100 Kilometer ze fueren ënnert deene vum Bensinn oder Diesel leien. Zousätzlech dozou kascht een Elektroauto an der Maintenance och manner. Duerch di technesch Entwécklung gëtt sech erwaart, dass d'Präisser vun Elektroautoen an den nächste Jore fale wäerten.

An zum Schluss nach eng Fro zum Waasserstoff: firwat huet de Waasserstoff-Auto net dee selwechte Succès wéi den E-Auto?

GC: De Waasserstoff-Auto gëtt scho méi laang vu verschiddene Säiten als Zukunftstechnologie ugeprisen. **Faktesch ass et awer esou, dass haut nëmmen nach ganz wéineg Hiersteller aktiv un der Wasserstofftechnologie fir Privatautoe schaffen.** Dëst erkläert sech well dës Technologie méi komplex an deier ass wéi d'Elektromobilitéit. Dozou kënnt dann, dass déi grouss Autonomie vu modernen Elektroautoen an dat séiert Lueden déi geduechte Virdeeler vum Waasserstoff ausgeglach hunn. Am Moment sinn a ganz Europa nëmme ca. 2.700 Waasserstoff-Brennstoffzellenautoen ugemellt géint 2,2 Millioune reng elektresch Autoen[1]. Och a Länner wéi Däitschland, wou relativ vill Waasserstofftankstelle gebaut goufen, hat dës Technologie bis ewell net méi Succès.

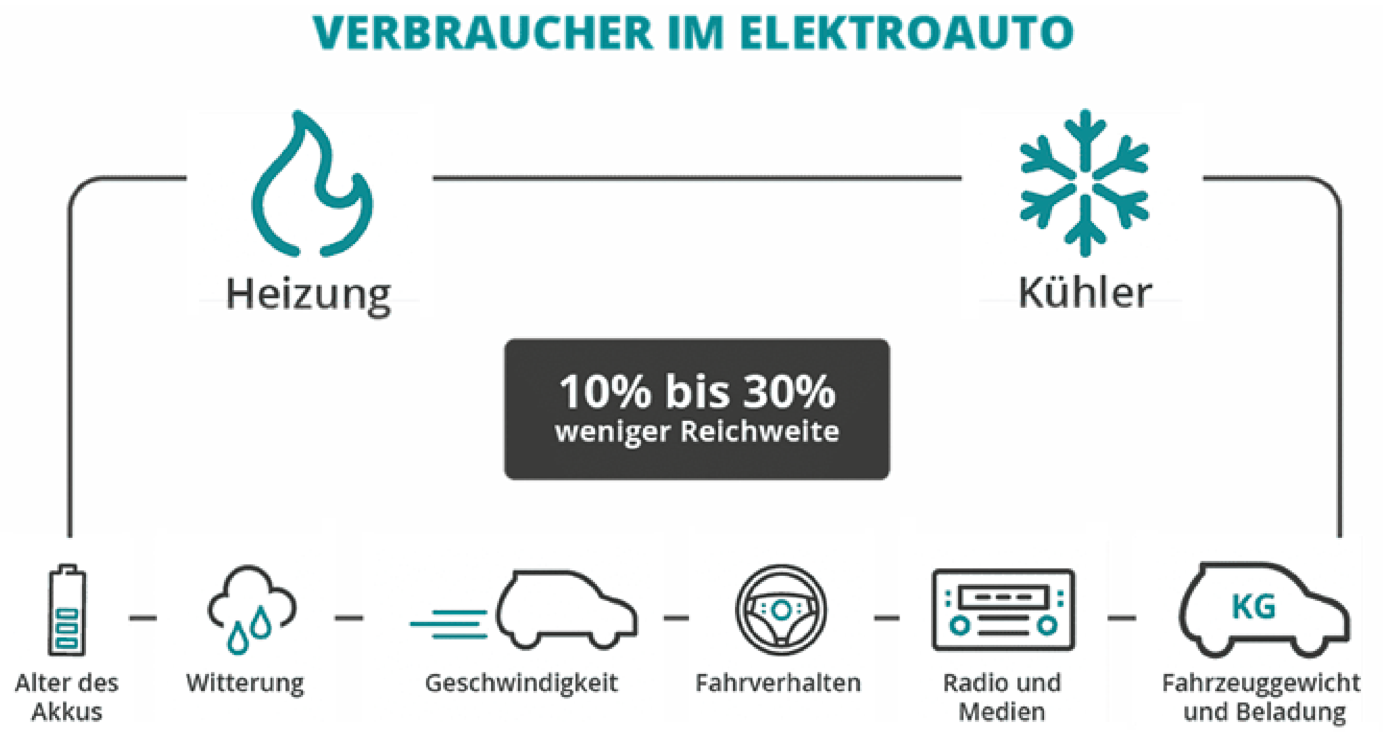

Quelle: umschalten.de

[1] https://alternative-fuels-observatory.ec.europa.eu/

Wou ass Waasserstoff onverzichtbar a wou mécht säin Asaz kee Sënn?

Grafik: Wou ass Waasserstoff onverzichtbar a wou mécht säin Asaz kee Sënn? Quelle: Michael Liebreich

Dat heescht, dass den E-Auto méi effizient ass wéi de H2-Auto?

XH: Ganz genau. Grénge Waasserstoff gëtt duerch d'Elektrolyse vum Waasser hiergestallt. Da muss de Waasserstoff transportéiert a stockéiert ginn, fir dann erëm an enger Brennstoffzell am Auto genotzt ze gi fir Stroum ze generéieren, deen, zum Deel nodeems en an enger Batterie tëschegespäichert gouf, den Elektromotor vum Auto undreift.

Dobäi geet bei all Etapp Energie verluer. Zousätzlech dozou ass et esou, dass et haut extrem wéineg grénge Waasserstoff um Marché gëtt. Dëse Marché ass zwar amgaang méi grouss ze ginn, mee et ginn eng ganz Rei Applikatiounen an der Industrie, fir déi dëse Waasserstoff éischter gebraucht gëtt, wéi fir Autoen unzedreiwen, well et soss aktuell keng viabel Alternative ginn.

Aus dëse Grënn gesinn ech de Waasserstoff beim Auto och laangfristeg nëmmen als Nischen-Technologie fir ganz bestëmmten Applikatiounen. Bei Camionen, déi grouss Distanzen zréckleeën, kann et awer sinn, dass sech de Waasserstoff komplementar zur E-Mobilitéit duerchsetzt.

Mir soen Iech zwee nach eng Kéier ee grousse Merci fir dës ganz opschlossräich Gespréicher.

KANTON REIDEN

energie atelier

PacteClimat

Réidener Energieatelier
43, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 33 44
info@energieatelier.lu
www.energieatelier.lu

Vos propositions pour une amélioration du transport public

Les propositions qui nous parviennent et qui sont jugées « justifiées » par les communes respectives sont régulièrement transmises aux responsables du Ministère de la Mobilité. Voici l'état actuel de nos revendications :

1. Cadence de 30 min pendant les heures d'affluence des lignes express

Aucune décision n'a été prise encore par le Ministère, ce point sera un sujet dans une des prochaines réunions du groupe de travail « Réseau » du Ministère.

2. Desserte de la Gare de l'Atert Lycée Réiden par les lignes 934 et 950 (au lieu de l'arrêt Schock)

A cause de la position du Atert Lycée Réiden à l'écart de l'axe routier Redange – Reichlange, sa desserte par la ligne 950 est difficile. En effet, la perte de temps provoquée par un détour vers cette gare autobus est trop importante. Cependant, le groupe de travail analysera la desserte de la gare autobus par la ligne 934 (Redange Gare – Mersch Gare). En effet, l'ALR serait le terminus et une perte de temps est dans ce cas moins grave.

3. Connexion de Rombach/Martelange et de Perlé à Rambrouch / Ettelbruck

Les comptages sur l'ancienne ligne de bus entre Martelange et Ettelbruck n'ont pas justifié le maintien de cette ligne. Les habitants des localités de Rombach/Martelange et de Perlé à Rambrouch revendiquent au moins une connexion directe vers Rambrouch, où une correspondance vers Ettelbruck est possible. La commune de Rambrouch a préparé une demande écrite pour le Ministère.

4. Réduction du nombre d'arrêts au Rollingergrund des lignes 901, 902, 903 & 911

L'arrêt « Bei der Fiels » a été retiré de l'horaire des lignes Express 901, 902 et 903. Ainsi, ces lignes supposées être des lignes rapides n'ont plus que 2 arrêts au Rollingergrund (Roudebierg, Val Fleuri), avant leur terminus à la Pl. de l'Etoile.

La ligne 911 par contre est une ligne régionale, qui dessert plus d'arrêts. Par conséquence, elle dessert tous les 6 arrêts du Rollingergrund: Roudebierg, Val St. André, Val Fleuri, Beim Klomp, Bei der Fiels, Biischtefabrik. Le groupe de travail analysera si tous ces arrêts sont effectivement nécessaires et nous informera de leur décision.

Sachez qu'avec la réforme récente du RGTR, l'interdiction de monter en gardant l'option de descendre a été abolie.

5. Connexion directe de Vichten à Redange

La Commune de Vichten envoie une demande au Ministre pour créer une connexion directe entre Vichten et Redange. Une possibilité pour y parvenir serait de rallonger la ligne existante 937 qui a son terminus actuellement au Préizerdaul.

6. Connexion directe de Saeul à Ettelbruck

La Commune est en train d'évaluer cette demande et si elle juge que cette connexion aura une chance d'être fréquentée par plusieurs habitants, adressera un courrier au Ministre.

7. Déviation de la ligne 904 pour desservir Capellen

Le tracé actuel de la ligne 904 permet de gagner davantage de temps comparé au tracé de l'ancienne ligne 250. Avec une déviation de la ligne 904 de Olm à Capellen, cet avantage sera partiellement réduit. Vu le nombre limité de réclamants, le Ministère ne prévoit actuellement pas de modifier le tracé.

KANTON REIDEN

Mobilitéitsatelier
11, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 33 40 40
mobil@kanton-reiden.lu
www.kanton-reiden.lu

Wéi zefridde sidd Dir mat Ärem Elektro-Auto?

Mir hunn eng kleng Ëmfro bei Besëtzer vun engem E-Auto aus eisem Kanton gemaacht.

Immens angeneem ze fueren, et gëtt kee Schaltruckelen an de One-Paddel-Feeling ass superflott.

Patrick, Viichten

Keng Revisiounen a vill, vill manner Energiekäschten!

Jeff, Réiden

Manner Entretien um Auto, méi eng bëlleg Assurance an nëmmen 30 € Steiere pro Joer.

Patrick, Viichten

Ech wëll nit méi anescht fueren, dee Confort an déi Rou sinn onbeschreiflech.

Antonia, Ell

Ech si frou, dass ech net méi muss extra op eng Tankstell fueren an elo mäin Auto doheem an der Garage ka lueden.

Antonia, Ell

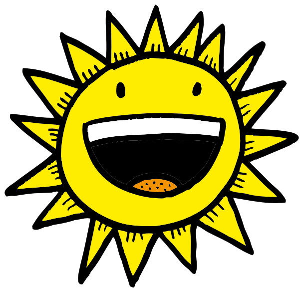

Virdeeler

Ech kann den Auto zu engem grousse Deel mat selwer produzéiertem Stroum aus eiser PV oplueden.

Jeff, Réiden

Kee Kaméidi méi, den Noper kritt also net mat, wann een Heem kënnt ;-)

Patrick, Viichten

Den Uschafungspräis war kee wierklechen Ënnerscheed zum Verbrenner (et ginn nach ganz interessant Primme vum Staat fir Privatleit).

Liis, Réiden

Ech fueren oft kuerz Strecken, wou ee Verbrenner net sënnvoll ass, well de Motor net waarm gëtt.

Flore, Nojem

Wann ech doheem oplueden, si meng „Spritkäschten" wesentlech méi bëlleg wéi beim Verbrenner (beim E-Auto bei 3 bis 3,5 €/100 km)

Patrick, Viichten

Den absolutte Virdeel: quasi ouni Kaméidi ënnerwee.

Liis, Réiden

Di Rou wann een ënnerwee ass, gefält mir am beschten.

Mike, Réiden

Di direkt Beschleunegung ass impressionant.

Mike, Réiden

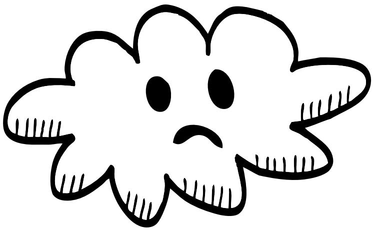

Nodeeler

D'Lueden op enger normaler Luetstatioun dauert méi laang, wéi op der Tankstell. Dës wäert sech an Zukunft awer vill verkierzen.

Tom, Réiden

Eng méi kuerz Autonomie. Dofir net gutt gëeegent fir méi wäit an d'Vakanz ze fueren.

Patrick, Viichten

Dat elektrescht Surren héiert een och dobaussen (a bei verschiddenen Autoe stéiert dat och).

Flore, Nojem

Wann ee keng privat Luetstatioun huet (an enger Residenz zB), ass een op eng ëffentlech Luetstatioun ugewisen, déi ënner Ëmstänn méi wäit ewech ass.

Tom, Réiden

Aktuell ginn et haaptsächlech schwéier an deier E-SUV um Marché an nach net vill kleng spuersam E-Autoen.

Patrick, Viichten

Et ass heiansdo ëmständlech, dass et a ganz Europa nach keen eenheetleche Bezuelsystem fir d'Opluetstatioune gëtt.

Mike, Réiden

Vill kleng oder mëttelgrouss E-Autoen hu keng Attache Remorque an et muss een also ower nach een 2. Auto hunn.

Flore, Nojem

Ech denken, datt den E-Auto ënnert dem Stréch méi ëmweltfrëndlech ass wéi ee Verbrenner (och wa mir d'Welt net mat Elektroautoe wäerte retten).

Patrick, Viichten

Wann ech zB d'Kräizerbuch erof-fueren, lued meng Batterie rëm op an di kinetesch Energie geet net verluer, wéi beim Verbrenner.

Mike, Réiden

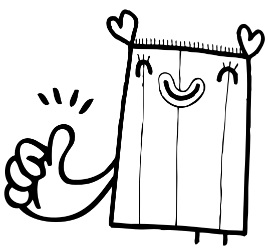

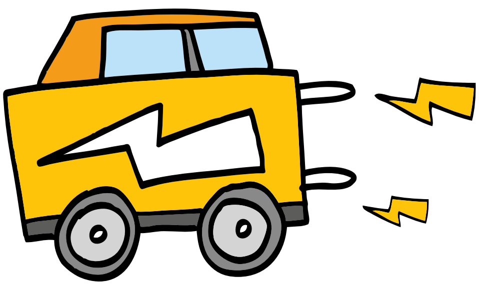

KANTON REIDEN

Mobilitéitsatelier
11, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 33 40 40
mobil@kanton-reiden.lu
www.kanton-reiden.lu

Déi nei Mäerzeger Gemeng

Komplett renovéiert, nei amenagéiert a virun allem accessibel fir jiddereen!

Am Gespréich mam Mike Poiré, Buergermeeschter vun der Gemeng Mäerzeg

Den 11. November 2022 wor déi grouss feierlech Aweiung a Präsens vun der Madamm Inneministesch an och Ministesch fir Gläichstellung tëschent Fraen a Männer, dem Minister fir d'Fonction publique, dem déléguéierte Minister fir d'Digitaliséierung a fir d'Verwaltungsreform, dem Chamberspresident, dem President vum Syvicol, sällegen Deputéierten, ville Buergermeeschteren a Schäffen aus der Regioun a selbstverständlech och vum Mäerzeger Schäffen- a Gemengerot.

Firwat eng nei Gemeng?

De Projet wor an eisem Walprogramm vun 2017. Am Kapitel Inclusioun - design4all, huet eis Ekipp drop higewisen, datt all kommunal Infrastrukturen esou geplangt a renovéiert misste ginn, datt se fir all Mënschen, ergo och déi mat ageschränkter Mobilitéit, zougänglech misste sinn. Dat gëllt besonnesch fir d'Gemengenhaus. Nodeems mir gewielt gi sinn, hu mir d'Versprieche gehalen an de Projet direkt ugepakt. Et war een direkt Mandat vum Wieler un eis Adress. Geliewten Demokratie!

Et wor inakzeptabel, datt vereenzelt Bierger hier Dokumenter um Trottoire op der Mauer virun der Gemeng hu missten ënnerschreiwen oder datt fir eng Hochzäit verschidde Familljememberen oder d'Koppel selwer nitt an de Sëtzungssall komm sinn, well se d'Trap nitt eropkomm sinn.

Donieft wor d'Gebai och nitt méi konform par Rapport zu de Sécherheetsnormen. Eng „Mise en conformité" war batter noutwendeg.

Politesch gesinn ass de Projet dunn och Deel gi vum Leader-Projet #mertzig4all deen sech ronderem den alternative Wirtschaftsmodell vun der „Gemeinwohlökonomie" dréint. Déi mënschlech Dimensioun an d'Inclusioun sinn déif an dësem Modell verankert a guidéieren eis bei eisen alldeeglechen Aktiounen an Aarbechten.

E Gebai mat laanger Geschicht

Eis Gemeng wor fréier effektiv eng Gierwerei an och d'Heemechtshaus vum Sosthène Weis, deen de 29. Januar 1872 zu Mäerzeg op d'Welt koum. Dohier och de Numm „Wäissenhaus". De Sosthène Weis ass deemno „e berüümte Mäerzeger Jong". De Kënschtler huet sech souwuel als Architekt wéi och als Meeschter vun der Aquarelltechnik e Numm gemaach. No sengem Studium am Bauingenieurswiesen an an der Architektur zu Oochen a München huet hien och Couren an der Aquarellmolerei geholl. Wéi hien 1905 als Staatsarchitekt ernannt ginn ass, wor hien ënnert anerem och um Ausbau vun der deemoleger Ettelbrécker „Maison de santé" bedeelegt, esou wéi och um Bau vum Postgebai an der Stad um Aldringer, der Ettelbrécker Gemeng oder och nach dem Munnerefer Thermalbad.

Seng Wierker an der Aquarellmolerei zeechnen sech aus duerch déi lieweg Faarwen, stëmmungsvoll Liichtvariatiounen an déi besonnesch attraktiv Atmosphär. Déi meescht vun den iwwer 5.000 Wierker sinn tëscht 1915 a 1941 entstanen. D'Stad an hier Uertschafte ronderëm hunn hien an de Bann gezunn, wëssend dass hien awer och aner Regioune vum Land gemoolt huet, besonnesch d'Éislek.

D'Mäerzeger Verwaltungspersonal mam Schäfferot.

En Hommage un de Sosthène Weis

De neie Sëtzungssall huet de Gemengerot op Propos vum Schäfferot nom Sosthène Weis benannt. Et gëtt och nach een „digitale Musée" integréiert, deen d'Liewen an d'Wierker vun dëser lokaler Perséinlechkeet beliichten. Dëse Projet gëtt an Zesummenaarbecht mam Stater Geschichtsmusée an dem Nationalmusée fir Geschicht a Konscht ëmgesat, déi schonn e groussen Deel vu senge Wierker digitaliséiert hunn. D'Biller esou wéi och e puer Architekteplàng wäerten um groussen Ecran ze gesi sinn. Zu gudder Lescht hu mir beim neien Agang vun der Gemeng, an Zesummenaarbecht mam Veräin „Patrimoine Roses pour le Luxembourg", ee klenge Rousegaart zu Éiere vum Sosthène Weis ugeluecht.

Architektonesch Erausfuerderungen

Fir jidderengem d'Accessibilitéit ze garantéieren, ass hannert dem existente Gebai, besteeënd aus dräi verschidde Volume mat iwwerall Héichtenënnerscheeder, en Ubau mat enger Passerell an engem Lift entstanen, mat also dräi Ouverturen an dat aalt Gebai. Doduerch ass elo iwwerall de barrièrefräien Accès garantéiert. Et wor eis wichteg, datt d'Gebai säin historesche Cachet op kee Fall verléiert. Deemno ass déi nei Extensioun liicht an transparent gehale ginn an duerch e Bardage aus Metall mam existente Gebai verbonne ginn.

Den Agang ass elo nitt méi vir mee hannen, direkt beim neie Parking. Um Rez-de-Chaussee ass den Accueil mam Populatiounsbüro an den ëffentlechen Toiletten. Mam Lift oder iwwert d'Passerell kënnt ee bei d'Büroe vum Service Technique, bei eng kleng Kichen, de Sanitär, de Sëtzungssall, eng kleng „Lounge" a bei d'Büroe vum Sekretariat an der Recette. Am alen Deel ass alles erneiert ginn: Fënstere mat Dräifachverglasung an integréierte Storen, Isolatioun vum Dag, Heizung, Sanitäranlagen, Ventilatioun, Biedem, Bannenausbau, Leitungen a Beliichtung. Eng um Daach installéiert Photovoltaikanlag ass iwwregens iwwert d'Kapital vu „Greenergy" realiséiert ginn, eng am Joer 2020 gegrënnte Kooperativ vun engagéierte Bierger aus de Gemenge Feelen a Mäerzeg. Et sinn am ganzen 1.321 Parte fir 142.100 Euro verkaaft ginn.

Eng Teamaarbecht!

E grousse Merci u jiddereen, deen un dësem grousse Projet bedeelegt wor. Fir d'éischt d'Gemengepersonal, wat sech enorm wärend de verschidde Bauphasen engagéiert huet. Dann d'Architekten, d'Ingenieuren, d'Chefs d'entreprises vun de verschiddene „Corps de métiers", d'Chefs Chantier, d'Handwierker, d'Aarbechter an d'Botzequippen.

A net ze vergiessen geet e grousse Merci un all d'Mäerzeger, fir d'Vertrauen a fir d'Gedold.

GEMENG MÄERZEG

Gemeng Mäerzeg
22, rue Principale
L-9168 Mertzig
T 83 82 44-1
commune@mertzig.lu
www.mertzig.lu

ACTION DE SOLIDARITÉ « KANNERWONSCHBAM »

VILL FREED SCHENKEN
Aktioun Kannerwonschbam 2022

D'Leit aus den 10 Gemengen vum Kanton Réiden hunn och dëst Joer erëm e grousst Häerz bewisen a matgemaach bei der **7. Aktioun vum Kannerwonschbam**. De Club Soroptimist Mosaïk huet dës Solidaritéitsaktioun viru Chrëschtdag gestart, zesummen mat dem Office Social (OSCARE) an dem Syndikat vun den 10 Gemengen aus dem Réidener Kanton.

Doduerch dass d'Leit é Kaddo kaaft oder en Don gemaach hunn, hat d'Aktioun Kannerwonschbam och dëst Joer e grousse Succès.

Ronn 170 Kanner hunn hiren Wonsch erfëllt kritt a konnten esou hiren Kaddo viru Chrëschtdag am Office Social zu Réiden ofhuelen.

VILLMOOLS MERCI!

Le climat change – c'est un fait !

Mais qu'est qui change chez nous dans le canton de Redange ? Des chaleurs estivales plus fortes et plus fréquentes. Des sécheresses plus longues et des pluies plus fortes mais moins fréquentes. Des évènements météo de plus en plus extrêmes.

Comment s'y préparer ? Quelques exemples d'actions pour tout un chacun

Végétaliser les toitures

Végétaliser les toitures réduit la température dans et autour du bâtiment, retient l'eau de pluie (important lors des inondations) et apporte de la biodiversité.

Le saviez-vous ?
On peut installer des panneaux photovoltaïques sur une toiture végétalisée !

En plus: le rendement des panneaux est meilleur car l'environnement est plus frais (+ 6%).

Pas de surface asphaltées

Pas de surface asphaltées autour des maisons et dans les lieux publics (entrées de garages, cours d'écoles, plaines de jeux, ...). La température est plus élevée et l'eau de pluie coule directement dans les rivières (crues et pas de recharge des sols en eau). Préférez les revêtements drainant et végétalisés.

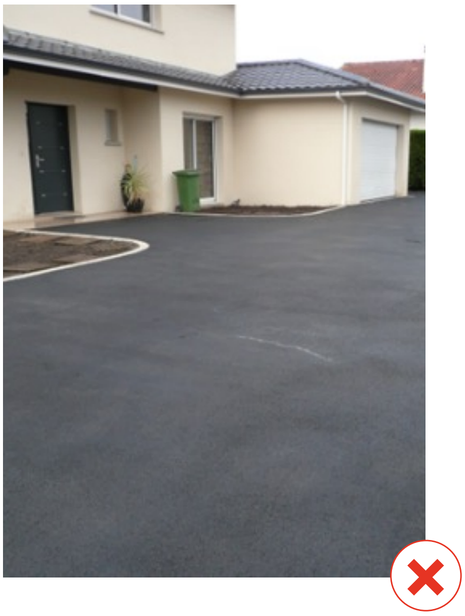

Pas de jardins empierrés

Température élevée et peu de biodiversité.

Récolter l'eau de pluie

Récolter l'eau de pluie et l'utiliser pour les toilettes, le lave-linge et l'arrosage du potager peut vous faire économiser environ **40%** de la consommation d'eau potable.

Le saviez-vous ?
Les réservoir d'eau de pluie équipé d'un volume tampon agissent directement pour réduire l'intensité des crues. L'eau de pluie est douce et ne dépose pas de calcaire dans vos toilettes et votre machine à laver … et le linge reste plus souple qu'avec l'eau potable de distribution … de beaux avantages pour vous et la nature !

Semer des prairies fleuries indigènes

Semer des prairies fleuries indigènes, et vous ne devrez plus arroser les gazons et vous conserverez un beau jardin en été : le gazon résiste mal aux sécheresses alors que de nombreuses fleurs de nos régions sont adaptées, restent belles et nourrissent de nombreux insectes qui eux-mêmes nourriront de nombreux oiseaux … **la biodiversité dans votre jardin et sans arrosage** !!

Le saviez-vous ?
La Maison de l'eau asbl a Redange vous offre gratuitement des conseils pour réaliser un aménagement naturel et résilient de votre jardin et des alentours de votre maison.
N'hésitez pas à les contacter ! T 26 62 08 08

Et des actions pour les communes ?

Tout comme pour l'électricité, installation de **compteur d'eau communiquant** dans les bâtiments publics mais aussi chez les particuliers !

Le saviez-vous ?
Avec un compteur d'eau communiquant, vous avez accès à votre consommation en temps réel via une application sur votre smartphone. Vous pourriez mieux comprendre où vous consommez votre eau et plus rapidement repérer des fuites (comme une toilette qui fuit) et éviter des factures d'eau très élevées.

Le saviez-vous ?
Les fascines sont des « haies de branches séchées », elles formes un filtre qui ralenti l'eau. L'érosion est ainsi réduite et moins de boues s'écoule vers les villages.

En collaboration avec les agriculteurs, placer des **fascines pour retenir les boues d'érosion** et freiner l'eau de ruissellement

Végétaliser au maximum les espaces publics, et prévoir un maximum d'arbres pour disposer de fraîcheur de l'ombrage.

Réfléchir et agir ensemble avec la commune ?

Il existe des groupes de citoyens et des associations qui réfléchissent avec les responsables politiques et des experts à comment adapter nos modes de vies pour réduire l'impact du changement climatique et être mieux adapté pour ne pas en souffrir.

Équipe Pacte climat, équipe Pacte nature, commissions environnement, soirée d'échanges citoyens, … des exemples de structures qui existent et auxquelles vous pouvez à tous moments vous inscrire.

N'hésitez pas à y prendre part.

Pour plus de renseignements contactez votre administration communale ou votre conseiller climat du « Kanton Réiden », Stéphane Devillet.

KANTON RÉIDEN

PacteClimat EUROPEAN ENERGY AWARD
Ma commune s'engage pour le climat

Syndicat Intercommunal
Kanton Réiden
Maison Worré
11, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 334-420
stephane.devillet@kanton-reiden.lu
www.kanton-reiden.lu

News

Säit dem 1. Januar 2023 si verschidden Energieklassen ugepasst ginn fir e Subside vun 100 € ze kréien fir en neit Elektrogerät.

Wann Dir äert Elektrogerät am Laf vum Joer 2022 kaf huet, kënnt dir nach e Subside no den ale Konditiounen bei eis ufroen.

Weider Infoen op www.energieatelier.lu

A partir du 1er janvier 2023, certaines classes d'efficacité énergétiques ont été adaptées afin d'obtenir un subside de 100 € pour l'achat d'un nouvel appareil électroménager.

Si vous avez acheté votre appareil au courant de l'année 2022, votre demande peut encore être introduite selon les anciennes conditions.

Plus d'infos sur www.energieatelier.lu

Wäschmaschinn Machine à laver	A
Trockner Sèche-linge	A+++
Spullmaschinn Lave-vaisselle	A
Frigo Réfrigérateur	B
Kombin. Apparat Appareil combiné	B
Tiefkühler Congélateur	C

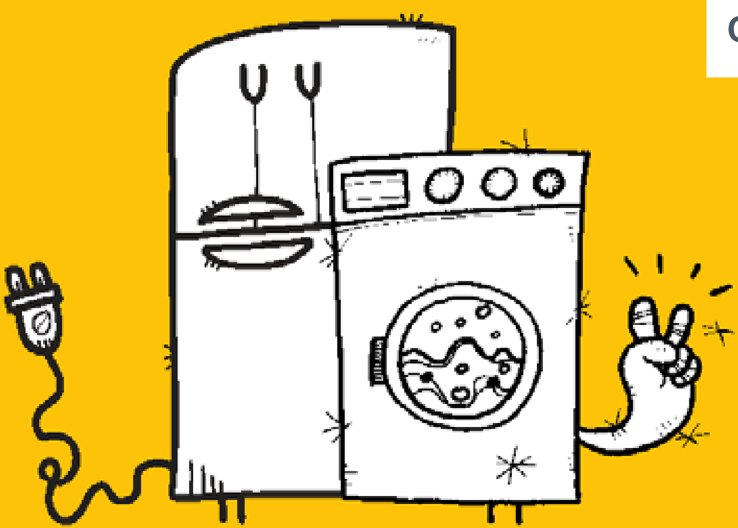

INFOLINE
28 33 44 30
primes@energieatelier.lu

Den Energieatelier, e Service vum Kanton Réiden

energie atelier · KANTON REIDEN · KlimaPakt – Meng Gemeng engagéiert sech · Find us on Facebook

www.energieatelier.lu

Op Zäitrees duerch de Wëlle Westen

Guidéiert historesch Trëppeltier, sonndes moies duerch eis Gemengen

Réiden ëm 1920 - Archiv: Toni Glasener

Uselding ëm 1920 - Archiv: Georges Majerus

Hutt Dir Iech scho gefrot, wat virun 2000 Joer an eiser Regioun lass war? Wéi huet et 1920 an eisen Dierfer ausgesinn? Wat gouf et deemools schonn? Wat dovunner huet et an eis Zäit gepackt? Wann Dir Iech dës oder änlech Froe scho gestallt hutt, dann invitéiere mir Iech häerzlech op eis Zäitrees-Trëppeltier, déi vun eise Lokalhistoriker geféiert ginn.

Trëppelt mat bei engem oder méi Tier a loosst Iech an di „gutt al" Zäit zréckversetze mat villen interessanten Erklärungen a spannenden Anekdoten iwwert d'Geschicht vun eisen Dierfer.

Am Uschloss vum Tour invitéiere mir Iech op een Apero.

KANTON RÉIDEN

Syndicat Intercommunal Kanton Réiden Maison Worré
11, Grand-Rue
L-8510 Redange/Attert
T 28 334-040
mobil@kanton-reiden.lu
www.kanton-reiden.lu

Op Zäitrees duerch de Wëlle Westen

Guidéiert historesch Trëppeltier, sonndes moies duerch eis Gemengen

Wal 1931 - Archiv: Thillenvogtei

26. Mäerz 2023
Viichten

Op de Spuere vun de Réimer

Mam Romain Jacoby, Viichter a Mäerzeger Geschichtsfrënn

---

23. Abrëll 2023
Sëll

Um historeschen Thermewee vun der Gemeng Sëll

Mam Guy & Joé Wolff

---

30. Abrëll 2023
Useldeng

D'Ierwe vun de Geeschtlechen a Weltlechen Hären zu Useldeng a ronderëm

Mam Stephie Reichert, Romain Kleer a Georges Majerus vun den Useldinger Prioratsfrënn (APU)

14. Mee 2023
Biekerech

Anekdoten a Schmugglergeschichten aus der Gemeng Biekerech

Mam Jos Goergen & Nicolas Schweicher, D'Millen asbl

---

21. Mee 2023
Réiden

D'Entwécklung vum kantonal Haaptuert ronderëm d'Atert

Mam Jean Nehrenhausen

---

16. Juli 2023
Groussbus & Wal

Wat huet sech an de leschten 100 Joer an eisen Dierfer verännert?

Mam Jean Ferber

---

22. Oktober 2023
Ell

Ell am Laf vun der Zäit

Mam Romain Gaspar, Syndicat d'Initiative vun Ell

Informatiounen:

Sonndes moies
vun 10h00-12h00

Op Lëtzebuergesch

2-4 km
(gréisstendeels iwwer befestegten Ënnergronn)

Begrenzte Plazen

Umeldung obligatoresch (min. 1 Woch virum Tour):

info@visitwellewesten.lu
T 28 33 45

Käschten: 10 €
< 18 Joer: 5 €
(Apero abegraff)

Weider Detailer bei der Umeldung

KANTON RÉIDEN · VISITWËLLEWESTEN · d'millen · Viichter a Mäerzeger Geschichtsfrënn a.s.b.l. · Les Amis du Prieuré d'Useldange · Syndicat d'Initiative Ell

NORDPOOL

Är Schwämm zu Colmer-Bierg

RUE DE L'ÉCOLE
L-7730 Colmar-Berg

- Cours de natation ENFANTS
- Cours de natation ADULTES
- Cours AQUATIQUES

Spill, Spaass, Sport

+352 835 543 342

INFO@NORDPOOL.LU

nordpool.lu

PÉRIODE SCOLAIRE

LU	FERMÉ
MA	14H00-20H30
ME	11H30-13H00
	16H00-20H30
JE	14H00-20H30
VE	16H00-20H30
SA	12H00-18H00
DI	08H00-18H00

SPILL & SPAASS

- GRAND TOBOGGAN
- BATEAU CARAÏBES BÉBÉS
- CANAL CONTRE-COURANT
- ÉCRAN GÉANT
- 2 BASSINS ENFANTS

HORAIRE VACANCES

LU	FERMÉ
MA	12H00-20H30
ME	12H00-20H30
JE	12H00-20H30
VE	12H00-20H30
SA	12H00-18H00
DI	08H00-18H00

WELLNESS & SPORT

- WHIRLPOOL
- HAMMAM
- 1 BASSIN-NAGEUR 25M
- 1 BASSIN-NAGEUR 16M
- PLAGE EXTÉRIEUR

VACANCES D'ÉTÉ

LU	FERMÉ
MA	10H00-20H30
ME	10H00-20H30
JE	10H00-20H30
VE	10H00-20H30
SA	12H00-18H00
DI	08H00-18H00

Journée de l'histoire locale

zu Viichten an der Sportshal
Sonndes, de 5. Mäerz 2023
10:00-18:00 Auer

Virstellung vu Muséeën a Geschichtsveräiner, Ahnenforscher, Vieux Papiers, Brocante, Luxemburgensia, Sammler, Virstellung vu neie Bicher, Timberen, Postkaarten a Konferenzen

14:00 Auer
Stephie Reichert
D'Priorat vun Uselding an de séilege Péiter:
een Abléck an d'Klouschterliewen zu Uselding

15:00 Auer
Benoît Niederkorn
Däitsch Krichsgefaangener an der Rekonstruktioun
zu Lëtzebuerg nom 2. Weltkrich

16:00 Auer
André Bauler
Virun 175 Joer - De Kinnik-Groussherzog Wëllem II. (1840-1849) an
d'Ufäng vun der parlamentarescher Demokratie (1848)

Den Entrée ass fräi. Fir Iessen an Drénken ass gesuergt.

Organisateuren:
Viichter a Mäerzeger Geschichtsfrënn
Les Amis du Prieuré d'Useldange

Méi Info:
www.viichtengf.lu

Viichter a Mäerzeger
Geschichtsfrënn
a.s.b.l.

Les Amis
du Prieuré
d'Useldange

De Misaershaff feiert 30 Joer!

Grousse Maart um Haff de Sonndeg 26. März 2023

Am Joer 1993 kruten d'FNEL Scouten a Guiden, mat der Ënnerstëtzung vum Staat an der Gemeng Rammerech, eng vun de schéinste Plazen aus onsem Ländche fir do mat de Kanner a Jugendlecher ze campéieren a fir de Cheffen eng adequat Formatioun unzebidden.

No 10 Joer Renovatiounsaarbechte gouf den Haff duerch de Chef Scout, de Grossherzog Jean, feierlech inauguréiert.

Dat neit Haus ass op fir all Kanner- a Jugendgruppen aus dem In- an Ausland: Schoulklassen, Pompjeeën, Maisons Relais, Kultur- a Sportsveräiner a natierlech Scoutsgruppen.

Am Haus si 6 Dortoirë mat 40 Better, e Refectoire, e schéine grousse Festsal mat oppenem Feier an eng professionell Kichen. 160 Leit kennen an Zelter op de 7ha grousse Wisen iwwernuechten, dat direkt bei der Misärsbréck an dem Stauséi.

Hecken, Beem an en Uebstbongert goufen ugeplanzt. Am Joer 2012 koum ons Eco-Cabane derbäi, di fir emweltpedagogesch Aktivitéiten zur Verfügung steet, dëst an Zesummenaarbecht mam Centre de découverte de la forêt Burfelt.

De Stauséi an d'Natur ronderëm bidden en idyllesche Kader wou di jonk Leit d'Natur erliewe kënne. De Misaershaff läit an enger Natura2000 Zone an dem Drénkwaasserschutzgebitt vum Stauséi. Da bréngt eng Rei Oplage mat sech awer och d'Chance de Jongen a Meedercher grad déi Zesummenhäng ze erklären an si ganz praktesch fir Ëmwelt a Natur ze sensibiliséieren.

Mir fillen ons wuel an eisem Doheem um Stau. De Misaershaff, op fir Jiddereen, soll och weiderhin attraktiv bleiwen. Dofir engagéieren sech eng ganz Partie Benevoler!

Am Kanton Réiden huet d'FNEL (www.fnel.lu) zwee Scoutsgruppen: d'Rammericher Fräschen www.fraeschen.lu an d'Réidener Luchsen www.luchs.lu

Wat a wie sinn d'FNEL Scouten?

Zu Lëtzebuerg ass de Scoutissem 1914 entstanen. Am Joer 1922 ware mir mat Grënnungsmember vu WOSM (World Organization of the Scout Movement) der gréisster Jugendbeweegung vun der Welt di haut 57 Millioune Jongen a Meedercher zielt.

Scoute sinn en edukative Mouvement: learning by doing, Zesummen am Grupp spillen, erliewen, plangen a Responsabilitéit iwwerhuelen an dobäi ëmmer säi perséinlecht Bescht ze ginn, dat ass eist Zil.

De Jongen a Meedercher d'Wäerter wéi Éierlechkeet, Demokratie, Toleranz a Respekt mat op de Wee ze ginn ass ons e wichtegt Uleies.

De Kader vun onsen Aktivitéiten ass d'Natur. Zënter der Grënnung vum Scoutissem am Joer 1907 ass d'Natur dat zentraalt Element vun onser Method. D'Natur erliewen, kenneléieren, schützen, sech dofir engagéieren! Dofir setze mir ons an.

De Programm vum Dag

Et gëtt vill gebuede, komm bis laanscht a verbréngt ee schéine Dag op dëser wierklech flotter Plaz beim Stau mëtten an der Natur.

ANIMATIONS

Déieren-Expo
SCENCES
Musek
Expo Naturfotoen
Glécksrad
Träppeltour Biber
Expo Misaershaff
Pompjeeën
Kachen um Feier
Restauratioun vun Tableau'en

MARTSTÄNN

Lokal regional
Nohalteg
Dréppen
Gebeess
Chutney
Esseg
Ueleg
Bio Wäiner
Spelz Nuddelen
Artisanat Nepal
Highland Saucisse
Hunneg Produkter
Kichemesseren
Bio Kéis
Bio Moschtert
Cornichons
Wëldpâté

WORKSHOPS

Biberatelier
Zauberateliers
Molen
Mënz gravéieren
Facepainting
Mashmallow um Feier
Quiz
Escape Room
Solarenergie
Broutbaken
Beem schneiden
Visite des Lieux

IESSEN A DRËNKEN

An Zesummenaarbecht mat de Bûcherons du Nord:
Wëllschwain an Réi ale Forme
Grillade
Burger
Grillwurscht
Mettwurscht
Gromperekichelchen
Wafelen
Vegetaresch
Gin
Crémant Bar
Heischenter Béier

WÉINI

Sonndes 26. März 2023
10-16 Auer

WOU

um Misaershaff
Tëschend Uerschdréf an der Misaersbréck

PARKING/NAVETTE

Eng Navette fiert de ganze Dag vum Parking bäi der Schoul vu Kietscht bis bäi de Misaershaff a zeréck. Beim an ronderëm de Haff selwer w.e.g. net parken.

misaershaff centre de formation jeunes

Misaershaff
Centre de formation jeunes
L-8808 Arsdorf - T +352 26 480 450
misaershaff@fnel.lu - office@fnel.lu
www.misaershaff.lu

FOLLOW US
fnel scouts & guides

SAVE THE DATE
8.-9. JULI

Weekend vum Wëlle Westen

EEN TOURISTESCHT FEST FIR GROUSS A KLENG
UNE FÊTE TOURISTIQUE POUR TOUT ÂGE

Am Schifermusée zu Uewermaartel
AU MUSÉE DE L'ARDOISE À HAUT-MARTELANGE

8.07 : 14H00-20H00 & 9.07 : 10H00-18H00

ANIMATIOUN FIR D'GANZ FAMILL

Visitten vum Schifermusée | Gratis Animatioun | Workshops an Infostänn vun den touristischen Partner a Veräiner aus dem „Wëlle Westen" | Iessen a Gedrénks | Live Musik | Spiller

ANIMATION POUR TOUTE LA FAMILLE

Visites du Musée de l'ardoise | Animation gratuite | Workshops et stands d'information des partenaires touristiques et associations du « Wëlle Westen » | Ravitaillement | Live Musique | Jeux

VISITWËLLEWESTEN | KANTON RÉIDEN | VISIT LUXEMBOURG | Visit Guttland

Méi Informatiounen
Plus d'informations

www.visitwellewesten.lu
visitwellewesten

Visit Wëlle Westen Réckbléck 2022

D'Joer 2022 läit hannert eis a Gäscht aus ganz Lëtzebuerg, eisen Nopeschlänner an doriwwer eraus huet et an de Wëlle Weste gefouert.

Weekend vum Wëlle Westen 2022. Foto © Charles Reiser

Vera H. - Gewënnerin vun eisem Advent-Gewënnspill 2022

Am Verglach zu de leschte Jore konnte mir am Summer 2022 méi Persounen aus der Belsch an Holland bei eis am TouristInfo Wëlle Westen begréissen (18,5%, respektiv 24,2%). Obwuel verhältnisméisseg manner Lëtzebuerger an den TouristInfo komm si wéi déi Jore virdrun, maachen si mat 32,2% awer nach ëmmer de gréissten Deel aus. Vakanz doheem stoung also och nach läscht Joer um Programm vun de Lëtzebuerger*innen. Och konnte mir méi Familljen a Frëndes- a Bekanntegruppe wéi déi läscht Jore bei eis am TouristInfo betreien.

Fir eise Gäscht an och den Awunner*innen de Wëlle Westen op eng flott Aart a Weis méi no ze bréngen, schaffe mir ëmmer nees un neie flotten Aktivitéite fir Grouss a Kleng.

Och dëst Joer wäert Iech nees eng flott Ouschter-Aktioun fir Familljen a Kanner, eng grouss Summer-Challenge fir Erwuessener an eng Chrëschtdags-Gewënnaktioun erwaarden. Wéi ëmmer wäerten et flott Cadeauen ze gewanne ginn.

Net ze vergiessen eisen Weekend vum Wëlle Westen, dat touristescht Fest fir Grouss a Kleng vum Kanton Réiden, den **8. & 9. Juli 2023 am Schiefermusée** zu Uewermaartel.

Weekend vum Wëlle Westen 2022. Foto © Byelijah

Stempelkaart vun eiser Summer-Challenge 2022

Fir näischt ze verpassen, folgt eis op Facebook an/oder Instagram a besicht reegelméisseg eis Websäit visitwellewesten.lu.

Dir kënnt eis och gär eng E-Mail schreiwen, fir per E-Mail iwwert all eis Eventer informéiert ze ginn an näischt méi ze verpassen.

VISITWËLLEWESTEN

KANTON RÉIDEN

TouristInfo Wëlle Westen
1, am Millenhaff
L-8706 Useldange
T +352 28 33 45 10
info@visitwellewesten.lu
www.visitwellewesten.lu

@visitwellewesten

Repair Cafés am Kanton Réiden

Repair Cafés dans le canton de Redange

Mir informéieren Dech wéi eng Ateliere bei de Repair Cafés derbäi sinn. Abonéier d'Newsletter: repaircafe@cell.lu

Nous t'informons sur les ateliers qui seront présents aux Repair Cafés. Abonne-toi à la newsletter : repaircafe@cell.lu

Wat ass ee Repair Café?

Bei engem Repair Café kanns Du Deng Saache flécke loossen an enger geselleger Ronn. Jiddereen ass wëllkomm! Bréng Deng futtis Saache mat op ee vun eise Repair Caféen:

4. Mäerz 2023 vu 14-17 Auer
zu Ell am Centre Camille Ney

13. Mee 2023 vu 14-17 Auer
zu Foulscht am Centre culturel

1. Juli 2023 vu 14-17 Auer
zu Wal am Centre culturel

Deng Saachen kréien um Repair Café eng Chance op een zweet Liewen: Kleeder, kleng elektresch Geräter, Véloen, Spillsaachen, kleng Miwwelen a villes méi.

Wéi leeft ee Repair Café of?

Du kënns mat denge futtisse Saachen tëschent 14 a 17 Auer op ee vun de Rdv'en. Du mells dech beim Empfang un. Entweder kenns Du direkt un d'Rei a kanns bei d'Repairerin oder de Repairer, déi mat Dir zesumme probéiert däi Stéck ze flécken. Oder Du muss e bësse waarden an dierfs Dir et am „Wartesall" gemittlech maachen, mat enger Taass Kaffi an engem Stéck Kuch. D'Flécken ass gratis, mee Du kanns ee klengen Don un de Repair Grupp maachen, wann s Du zefridde waars.

Flécke spuert net nëmme Suen, mee och wäertvoll Ressourcen an dréit zur Reduktioun vun den CO_2 Emissioune bäi.

Qu'est-ce qu'un Repair Café ?

Dans un Repair Café, tu peux faire réparer tes objets cassés dans un cadre convivial. Tout le monde est le bienvenu ! Emporte tes choses à réparer sur un de nos prochains Repair Cafés :

4 mars 2023 de 14h à 17h
à Ell au Centre Camille Ney

13 mai 2023 de 14h à 17h
à Folschette au Centre culturel

1er juillet 2023 de 14h à 17h
à Wahl au Centre culturel

Tout ce qui ne marche plus aura peut-être la chance d'une seconde vie au Repair Café : vêtements, appareils électro-ménagers (pas trop grands), vélos, jouets, petits meubles et autres choses.

Comment se déroule un Repair Café ?

Tu te rends avec tes objets cassés entre 14 et 17 heures à un des rendez-vous indiqués. Tu t'inscris à la réception. Tu peux directement aller voir le réparateur ou la réparatrice qui essaiera de réparer ton objet avec toi. Il se peut aussi que tu doives attendre un peu. Tu peux te mettre à l'aise dans la « salle d'attente » avec un café et un morceau de gâteau. Les réparations sont gratuites, mais si tu es satisfait, tu peux laisser un petit don au groupe de réparation.

Réparer ne permet pas seulement d'économiser de l'argent, mais aussi de précieuses matières premières et contribue ainsi à la réduction des émissions de gaz à effet de serre.

KANTON RÉIDEN

Fonds européen agricole pour le développement rural: l'Europe investit dans les zones rurales.

LEADER Wëlle Westen
43, Grand-rue
L-8510 Redange
T 28 334-920
wellewesten@leader.lu
www.aw.leader.lu

www.repaircafe.lu

Carmen © Dan Hecho

Mad Fox © Thomas Beaujean

Die schöne Müllerin © Borisowitsch & Jhang

Kaiser Quartett © Tim Fulda

Gilles Grethen Quartet © Leon Furtig

Alte Mädchen © Jenny Fitz

Kadri Voorand © Anu Hammer

S.K.O.R. © S.K.O.R.

CUBE 521

Der kulturelle Frühling naht!

Entdecken Sie das vielfältige Programm der neuen Spielzeit 2023 mit Highlights aus den Sparten Theater, Musik, Tanz und abwechslungsreichen Theaterstücken für Familien und Schulen.

Informationen und Reservierungen:
T 521 521
info@cube521.lu
Das ganze Programm finden Sie unter www.cube521.lu

Der Winter neigt sich langsam dem Ende zu und das Cube 521 startet mit unterhaltsamen und vielversprechenden Programmhighlights in die Frühlingsmonate. Ein Abend mit exzellenten Tänzern und Live-Musik, Arrangements der legendären Oper von Georges Bizet, erwartet die Zuschauer am 25. und 26. Februar 2023 in der Tanzproduktion **Carmen**. Tänzer von Luxembourg Ballet werden gemeinsam mit Startänzern der Ukrainischen Nationaloper von Kyiv in einer der schönsten Geschichten der Weltliteratur zu sehen sein.

2017 erhielt der Schriftsteller Roland Meyer den Luxemburger Buchpreis für sein Werk **Tel Mo**. Die Fortsetzung wird in Form eines Theaterstückes (Koproduktion Mierscher Kulturhaus & Cube 521) am 3. März 2023 im Cube 521 aufgeführt.

Anlässlich des Weltfrauentags am 8. März lädt die Gemeinde Clerf zusammen mit dem Ciné Orion und dem Cube 521 zu einem warmherzigen Filmabend ein. Gezeigt wird die Tragikomödie **Wunderschön**, ein Film der deutschen Regisseurin und Schauspielerin Karoline Herfurth.

Am 10. März 2023 präsentiert der talentierte luxemburgische Jazz-Gitarrist **Gilles Grethen** zusammen mit seinem Quartett sein neues Album „State of Mind", das traditionelle und moderne Jazzelemente verbindet. Begleitet wird das Quartett von einem hochkarätigen Streichensemble.

Das Liedduo „Borisowitsch & Jhang" widmet sich am 15. März 2023 Schuberts Liederzyklus **Die schöne Müllerin** und erzählt die Geschichte mit viel Witz und Humor! Kinder ab 8 Jahren können sich auf eine Reise voller Sang und Klang freuen.

Sensationeller Vocal Jazz aus Estland erwartet das Publikum beim Konzert mit **Kadri Voorand** am 17. März 2023. In ihrem Duo-Programm mit dem renommierten estnischen Bassisten Mihkel Mälgand vereint die preisgekrönte Musikerin ihre Qualitäten als charismatische, energische und fantasievolle Sängerin und Songwriterin.

Die Region wird am 19. März mit der **Harmonie Union Troisvierges** und am 31. März mit den Bands **S.K.O.R.** und **Mad Fox** im Cube 521 vertreten sein. Die Musiker laden das Publikum zu einer spannenden musikalischen Reise ein.

Das Popkabarett **Alte Mädchen** sorgt am 23. und 24. März mit dem Programm „**Macht**" für beste Unterhaltung! Die drei Gladiatorinnen des Kabarett präsentieren messerscharfe Dialoge, mitreißende Songs und multiple Tanzeinlagen und lösen so dauerpräsente Klischees auf!

Das **Kaiser Quartett** präsentiert sein brandneues Album „**Empire**"! (25.03.2023). Mit 4x4 Saiten, Stil und Selbstbewusstsein schaffen es die 4 Musiker des Streichquartetts Klassikmusik „cool" zu machen und begeistern auf diese Weise Jung und Alt.

Cube 521
1-3 Driicht
L-9764 Marnach
Luxembourg
info@cube521.lu
T 521 521

Agenda

FEBRUAR

18h00-00h00
Mäerzeg

Zanter Januar nees op: d'Kuuscht zu Mäerzeg

E Lokal wou artisanal gebakent Brout op gudde Wäin trefft
Donneschdes a freides owes op
www.kuuscht.lu

Vun elo un
Biekerech

Aschreiwunge Geméiskuerf

Org. Vun der Atert s.c
www.vunderatert.lu

Musée de l'Ardoise
Haut-Martelange
13h00-18h00

De Schiefermusée ass op

Mëttwochs a Samschdes vun Sonndes vu 10h00 bis 18h00
Gratis Entrée op de Site
www.ardoise.lu

25.2
20h00-23h30
Mäerzeg - Centre Turelbaach

Kabaret Sténkdéier – De Leschte mécht d'Luucht aus

Plaze si limitéiert.
Umeldung: inscription@mertzig.lu
Entrée: 20 €
www.mertzig.lu

25.2
10h00-14h00
Useldeng - Manukultura

Randocroquis

Fortbildungscours am KreativAtelier
Info: manukultura@useldeng.lu

25.2
Biekerech

Buergbrennen

Ëmzuch: 11h00 duerch Biekerech, Hitten a Leewel
Fakelzuch: 19h30 am Leewelerwee
Buergbrennen: 20h00
Org.: Oldtimerfrënn Biekerech a.s.b.l.

MÄERZ

Musée de l'Ardoise
Haut-Martelange

Autonom/individuell Visitte (ouni Guide) vum ënnerierdesche Parcours „Johanna“

Mëttwochs, Samschdes a Sonndes wärend den offiziellen Ëffnungszäite vum Schiefermusée op bestëmmten Zäitfënsteren.
Reservatioun erwënscht
www.ardoise.lu

5.3
10h00-13h00
Groussbus

De klenge Bistro mécht seng Dieren op

D'Kulturkommissioun organiséiert, an Zesummenaarbecht mat de Groussbusser Veräiner, ee Sonndes-Apero an der aler Post nieft de Paschtoueschhaus.
Agenda: www.groussbus.lu

18.3
15h00-16h00
16h30-17h30
Moulin de Beckerich

Atelier pour enfants PARVA MANUS (7-11 ans)

Avec Myriam R. Krüger
Prix: 10 €
Inscription: info@dmillen.lu
www.dmillen.lu
T 691 510 370/371
www.dmillen.lu

23.3
19h30
Moulin de Beckerich

Atelier interprétation des rêves

Avec Danièle Kremer
Prix: 12 €
Inscription: info@dmillen.lu
T 691 510 370/371 - www.dmillen.lu

24.3
20h30
Randschelt
Musée Thillenvogtei

Chanson Pur: Fee Badenius & Stefan Ebert – gemeinsame Sache

Fir Iessen suergt de Kiwanis Éisléck mat enger gudder Tartiflett vun 19h30
Entréespräis: 25 €
Reservatioun: aktiounsschmett@wahl.lu

25.3
19h00-01h00
Réiden - Barnum, Restaurant, Bar & Cabaret

Live: Léona Winter, Sweety Bonbon, Madame Yoko & Calima

Info & tarifs: www.barnum.lu

28.3
10h00-12h00
Useldeng - Manukultura

Ceramics Workshop Péckvillchen

Am KreativAtelier mam Sandra Faia Pereira
Info: manukultura@useldeng.lu

ABRËLL

1.4
13h30-17h30
Colmar-Berg

Ausflug ins Grendeler Niedermoor

Anmeldung bis zum 30.3:
maison.eau@attert.com
Org. Réidener Waasserhaus
www.attert.com

---

3 & 4.4
Biekerecher Millen
Sall Scheier

De Beki feiert 10 Joer !

Gratis Entrée
www.beki.lu

RAPPEL : voici les billets actuellement valables !

Les Bekis expirés ne sont plus valables !

Une date limite de validité est imprimée sur le verso de tous les billets Beki. Les billets qui ont dépassé la date limite de validité ne sont plus acceptés.

À titre exceptionnel les Bekis dont la date limite de validité est dépassée, peuvent être échangés contre des nouveaux billets Beki, des Bekis digitaux ou des Euros auprès De Kär Asbl jusqu'au 31 janvier 2023 au plus tard. Veuillez prendre un rendez-vous via gestion@beki.lu.

Avis aux collectionneurs : selon le nouveau catalogue officiel « Le papier-monnaie luxembourgeois », qui sera publié en mars 2023, la valeur des billets Bekis expirés en excellent état est supérieure à la valeur nominale inscrite sur les billets.

Pssst..., les Bekis digitaux dans l'application BekiPay n'ont pas de date limite et restent toujours valables. Soyez malin, utilisez-la !

Facebook Beki
den_Beki

www.beki.lu

Beki Kär

de Kär

KANTON RÉIDEN

SECOND-HAND MARKET
4 cool kids & parents
2. Abrëll - 10h-17h
Ielwen (Elvange)
Centre Polyvalent hannert der Schoul
Second Hand Spillsaachen, Kleeder, Spiller, Bicher & Fleegeartikelen
Dir wëllt Saache verkafen? Konzept, Informatiounen & Umeldungen bis den 18.03 via info@millen.lu / 691 510 370
d'millen
GEMENG BIEKERECH

Walux
Bioenergy
Cheminées • Poêles à bois et à pellets • Ramonage • Tubage
RIKA
PREMIUM PARTNER
1 Arelerstrooss - L-8523 Beckerich - Tél: +352 26 62 14 08 - info@walux.lu
www.walux.lu

Trilogie de balades

Samedi 18 février 2023

Départ : de 18 à 19 h 30, terrain de foot de **Nothomb** (Attert)
Circuit balisé en forêt - 6 km

Rens. : SI Attert - J. Coibion 063 23 62 88 - jules.coibion@skynet.be

Samedi 4 mars 2023

Départ groupé : 20 h, près du Centre Camille Ney à **Ell**
Circuit de 5 km

Rens. : SI Ell - F. Bintener 00352 621 21 08 18 - syndicat@ell.lu

Samedi 25 mars 2023

Départ groupé : 7 h, parking du Pall Center à Oberpallen
Balade à l'aube - 9 km

Inscription obligatoire : d'millen asbl info@dmillen.lu - 00352 691 510 370/371

Tarif : Adulte : 5 € / Enfant - 12 ans : 3 € une boisson comprise

Avec le soutien de :

Commune Attert

Organisation :

POMPES FUNÈBRES
ETERNUM
1, Viichtenerstrooss | L-8620 Schandel
Tel. 288 055 00 | contact@eternum.lu

HEIDESCH
Holzhausbau | Zimmerei | Lohnabbund
16, Z.I. Riesenhof | L-8821 Koetschette
+352 23 64 08 97 | www.heidesch.lu
Be part of our team
Nous recrutons | Wir stellen ein
Charpentiers | Zimmerer
Manœuvres | Hilfsarbeiter
Magasiniers | Lagerarbeiter

Les verts durent
Grégory Zigrand
Des solutions à portée de jardin !
Engagement écologique et durable
Entretien de votre jardin
Création d'espaces verts
Coaching en jardinage
1, rue des Prés
L-8173 Michelbouch
Tel : (+352) 621 18 00 38
Site : www.lesvertsdurent.lu
MADE IN LUXEMBOURG

NERDEN
CONSTRUCTIONS
NC
www.nerdenc.lu
Tél.: 26 62 12-58
Constructions • Chapes • Carrelages
Facades • Plafonnages

baucenter
depuis 1895
Glaesener-Betz
Redange/Attert & Contern
www.glaesener-betz.lu • ✆ 23 64 64
CONSEILS & DEVIS GRATUIT
UEWENHAUS
VOTRE CHEMINÉE SUR MESURE
POÊLES À BOIS/PELLETS • INSERTS & FOYERS BOIS/GAZ
CUISINIÈRES • ACCESSOIRES • COMBUSTIBLES
HEURES D'OUVERTURE "MAISON DU POÊLE" À REDANGE/ATTERT:
LUNDI-VENDREDI: 8H-12H & 13H-17H - SAMEDI: 8H-12H

Spécialiste de l'installation de
chauffage, sanitaire et
salles de bain de A-Z
SANI DESIGN
Chauffage-Sanitaire
Se sentir bien chez vous, dans un climat de confort et de luxe!
CHAUFFAGE | SANITAIRE | CLIMATISATION | VENTILATION | DEPANNAGE | SOLAIRE
4 Rue Grande-Duchesse Charlotte • L-7520 Mersch
T. 28 221 320
info@sanidesign.lu
WWW.SANIDESIGN.LU

POMPES FUNÈBRES
ETERNUM
Mir stinn Iech zur Säit fir Äert Graf vun Äre léiwe Verbliwwenen ze ënnerhalen. Schéi Blummen, ofwäschen oder nei ausfouen.
1, Viichtenerstrooss | L-8620 Schandel
Tel. 288 055 00 | contact@eternum.lu

PRIM & SPOLAORE
IMMOBILIÈRE
VENTE
LOCATION
ESTIMATION
ENCADREMENT
APRÈS LA VENTE
WWW.PRIM-SPOLAORE.COM
IMMOBILIÈRE PRIM & SPOLAORE S.À R.L.
9, RUE DE REICHLANGE L-8545 NIEDERPALLEN
T +352 621 50 38 77 INFO@PRIM-SPOLAORE.COM

GESONDBAUEN.lu
Nerden & Fils sàrl
Entreprise de construction
Beckerich Tél. 23 62 14 93 www.gesondbauen.lu
Habitations I Bâtiments commerciaux I Façades
Transformations I Aménagements extérieurs
Enduits traditionnels & argiles I Isolations écologiques
Chapes & Carrelages I Promotions immobilières
ClimEEC
ECO · EXPERT · CLUSTER

PEINTURE
RENE & Design
s.à r.l.
Spolaore René
7, rue d'Ell . L-8509 Redange/Attert
T +352 23 62 00 29 . peinture-rene@pt.lu
peinture-rene.lu

s.à r.l.
C.A.R.
C.A.R. CONSTRUCTIONS
C.A.R. Constructions
Spolaore René
7, rue d'Ell
L-8509 Redange/Attert
T +352 26 62 00 86
c.a.r.constructions@pt.lu
GEPLANGT
GEBAUT ODER
RENOVÉIERT
www.c-a-r-constructions.lu
CONSTRUCTIONS . AMÉNAGEMENTS . RÉNOVATIONS
TRAVAUX D'ALENTOURS . FAÇADES . CARRELAGES . MAGASIN

Who else!
Natierlechen Holzbau
Natierlech vun Inter Toiture
Massivholz- a Stréihaiser,
Ubau, Ëmbau & more
Baut op Fachmänner mat
Passioun & Experienz
INTER TOITURE.lu
LA TRADITION DU SUR-MESURE
Z.A. Solupla . Redange/Attert . Tél.: +352 26 88 00 90 . info@intertoiture.lu

Dans le cadre du développement de notre clientèle, nous recherchons pour entrée immédiate ou à convenir:

› 2 comptables qualifiés
m/f/n - mi-temps ou plein temps

› 1 comptable fiscaliste
m/f/n - mi-temps ou plein temps

- Vous êtes détenteur d'un baccalauréat avec spécialisation dans le domaine recherché.
- Vous avez une expérience dans le domaine des Fiduciaires Luxembourgeoises de 5 ans au moins.
- Vous avez une connaissance approfondie du droit en la matière.
- Vous avez une excellente analyse des problématiques qui entourent votre domaine de travail.
- Vous parlez et écrivez aisément le Français. L'Allemand et le Luxembourgeois constituent un avantage.

NOTRE OFFRE

- Rémunération attrayante et adaptée à votre qualification, motivation et compétence.
- Des heures de travail flexibles et un cadre de travail agréable.
- Une bonne ambiance et un esprit d'équipe.
- Un parking personnel.

INTÉRESSÉ(E)? Alors, n'hésitez plus et rejoignez une équipe dynamique et compétente dans un cadre agréable et humain.

Veuillez adresser votre lettre de candidature accompagnée d'un CV et d'une photo récente à notre siège social établi au 14, Haaptstrooss à L-8720 Rippweiler. Votre candidature sera traitée avec la plus grande discrétion et confidentialité.

fi
Fiduciaire interrégionale s.a.
fiduciaire comptable

14, Haaptstrooss
L-8720 Rippweiler

t + 352 23 62 33-1
f + 352 23 62 33-29

fiin@pt.lu
fiduciaire-interregionale.lu

MUSÉE DE L'ARDOISE

De Schiefermusée Uewermaartel invitéiert lech d'Welt vun de Leekëpperten an säin ënnerierdesche Parcours «Johanna» z'entdecken, och iwwer d'Wantermëint !

Mir sinn op bis den 31. Mäerz:

Mëttwochs a samschdes:	13h00 bis 18h00
Sonndes:	10h00 bis 18h00

ab dem 1. Abrëll sinn eis Ëffnungszäiten:

Dënschdes bis freides:	13h00 bis 18h00
Samschdes a sonndes:	10h00 bis 18h00

Le Musée de l'Ardoise Haut-Martelange vous invite à découvrir le monde des ardoisiers et son parcours souterrain «Johanna», même durant l'hiver !

Nous sommes ouverts jusqu'au 31 mars :

les mercredis et samedis :	13h00 à 18h00
les dimanches :	10h00 à 18h00

à partir du 1er avril nos portes sont ouvertes :

du mardi au vendredi :	13h00 à 18h00
les samedis et dimanches :	10h00 à 18h00

Eise ganze Programm mat Visitten, Aktivitéiten an Eventer fannt Dir op eisem Website!
Retrouvez notre programme de visites, activités et événements sur notre site internet !

MUSÉE DE L'ARDOISE
L-8823 HAUT-MARTELANGE
TEL.: +352 23 640 141 | INFO@ARDOISE.LU
WWW.ARDOISE.LU

Oa6, santé & bien-être

Ze gewannen:

3 Bongen à 200 €

fir den **ACCÈS PRIVATIF** Wellnessberäich

OA6 Wellness & Spa Uewerfeelen

Mention prix d'excellence booking.com

300 m² waarden op Iech mat Piscine, Jacuzzi, Sauna, Hamam, Gîte & Lounge Bar! Fir Iech ganz eleng, oder zesumme mat Frënn oder Famill. Den ACCÈS PRIVATIF ass nëmmen zougänglech op Reservatioun a fir minimum 2 Stonnen.

OA6 Wellness & Spa ass äre Refugium an eenzegaarteg hei am Land mat engem Netzwierk vu Professioneller aus de Beräicher Santé & Bien-être.

Nei: e Psycholog, e Kiné an d'Servicer Detatouage & definitiv Epilatioun.

't ass 7/7 - 24/24 fir Iech op.

OA6
13b, route d'Arlon
L-9180 Oberfeulen
T +352 24 84 48 48

www.oa6.lu

Find us on facebook

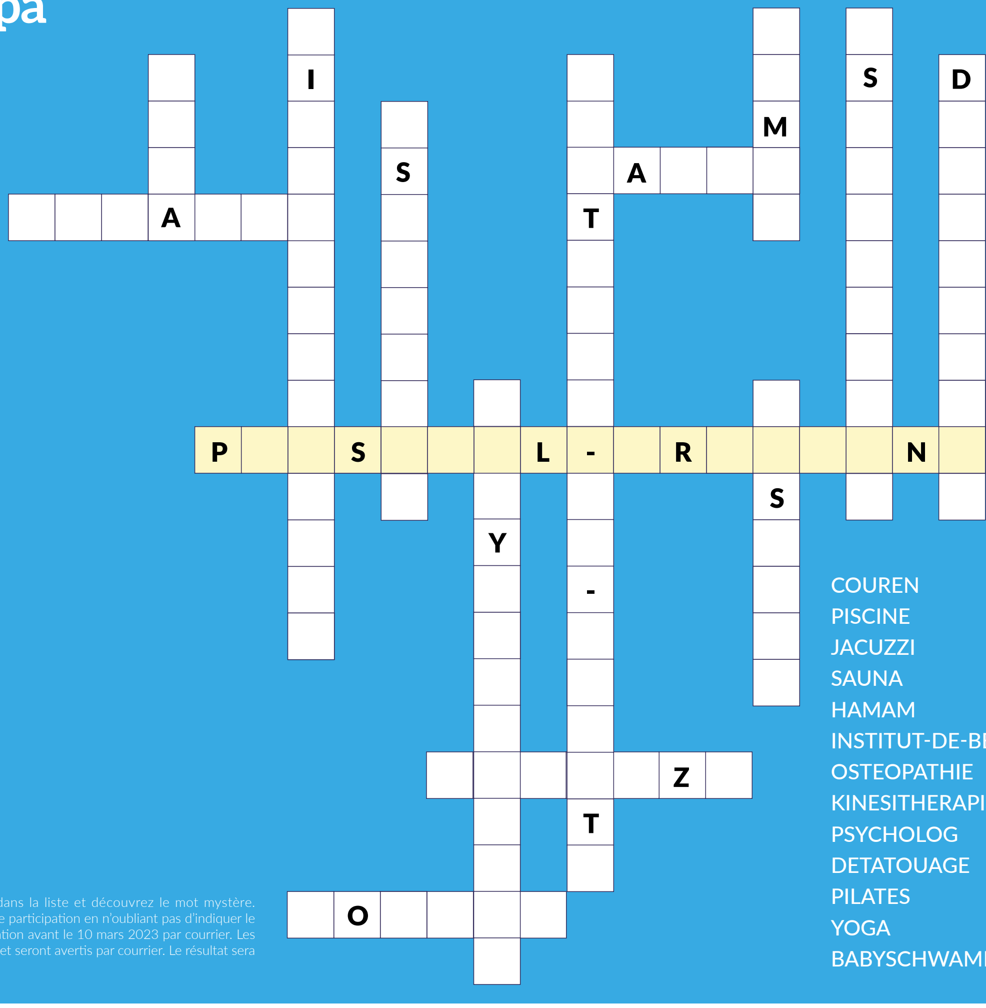

COUREN
PISCINE
JACUZZI
SAUNA
HAMAM
INSTITUT-DE-BEAUTE
OSTEOPATHIE
KINESITHERAPIE
PSYCHOLOG
DETATOUAGE
PILATES
YOGA
BABYSCHWAMMEN

Le principe est simple: placez dans la grille chacun des mots repris dans la liste et découvrez le mot mystère. Quelques lettres sont déjà placées pour vous aider. Complétez le bon de participation en n'oubliant pas d'indiquer le mot mystère ainsi que vos coordonnées. Renvoyez le coupon de participation avant le 10 mars 2023 par courrier. Les gagnants seront désignés par tirage au sort parmi la bonne réponse reçue et seront avertis par courrier. Le résultat sera publié dans l'édition de mars.

RESULTAT

vum Mot Mystère aus dem Synergie 69

Corinne Wagner
Säll

Mariette Conrardy
Réiden

Pierre Trewcart
Uewercolpech

Winfried Muller
Kietscht

Josée Anzia
Useldeng

Isabelle Belche
Huelmes

Ivy Pile
Useldeng

Mariette Scholtus
Béiwen

Laurence Muller
Leewel

Renée Peller
Réiden

gewannen e Bong vun 50 €

Beim Bäcker Jos
Boulangerie · Pâtisserie

Mot Mystère - coupon-réponse

Nom & Prénom

Rue & numéro

Localité

Email

Tél.

P		S			L	-
	R				N	

OA6 synergie

SYNERGIE
p/a Art & Wise s.à r.l.
6, Jos Seylerstrooss
L-8522 Beckerich

FIERKELSMAART
02. ABRËLL 2023
Rammerich
10:00-18:00
IESSEN & GEDRENKS | PRODUKTER AUS DER REGIOUN
LIEWEG DÉIEREN FIR ZE KUCKEN AN ZE HEEMELEN
Org. : Gemeng Rammerich